

Straffrättsliga frågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet knappt 130 motionsyrkanden om straffrättsliga frågor som väckts under de allmänna motionstiderna 2011 och 2012. De behandlade yrkandena rör bl.a. frågor om brott, straffmätning och påföljder. Av dessa yrkanden behandlas 48 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående utrednings- och beredningsarbete.

I betänkandet finns 22 reservationer och 4 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	10
Utskottets överväganden	11
Hets mot folkgrupp	11
Hedersrelaterade brott	12
Barnpornografibrott	14
Misshandel	15
Olaga hot m.m.	18
Stöld och häleri	19
Bedrägeri och annan oredlighet	21
Djurplågeri	23
Åtgärder mot terrorism	24
Åtgärder mot organiserad brottslighet	26
Hot mot tjänsteman m.m.	29
Tjänstefel	31
Solidariskt straffansvar för ledande personer i företag	32
Trafikbrott	33
Narkotikabrott	39
Preskription	41
Straffmätning	43
Kollektivt begångna brott	46
Påföljder	47
Motioner som bereds förenklat	49
Reservationer	50
1. Hets mot folkgrupp, punkt 1 (SD)	50
2. Hedersrelaterade brott, punkt 2 (S, MP, V)	51
3. Användning av laserpekare, punkt 5 (SD)	51
4. Kriminalisera försök till olaga hot, punkt 6 (S, MP, V)	52
5. Hot och våld mot kulturarbetare, punkt 7 (SD)	52
6. Effektivare penningtvättsbekämpning, punkt 10 (S)	53
7. Djurplågeri, punkt 13 (SD)	54
8. Åtgärder mot terrorism, punkt 14 (S)	54
9. Deltagande i kriminell organisation, punkt 15 (SD)	55
10. Hot mot tjänsteman m.m., punkt 17 (SD)	56
11. Skärpt straff för återfall i rattfylleri, punkt 20 (S)	57
12. Särskilt vållandebrott vid rattfylleri m.m., punkt 21 (S, V)	57
13. Förverkande av fordon vid trafikbrott, punkt 25 (S)	58
14. Kvarstad på fordon som använts vid trafikbrott, punkt 26 (S)	59
15. Dagsböter för hastighetsöverträdelser, punkt 27 (SD)	59
16. Påföljd för innehav av kat, punkt 28 (SD)	60
17. Avskaffa preskriptionstiderna för grova vålds- och sexualbrott, punkt 31 (SD)	61
18. Översyn av straffskalor, punkt 33 (SD)	62
19. Återfall i brott efter livstidsstraff, punkt 34 (SD)	63

20. Användning av otillåtna utredningsmetoder i vissa fall, punkt 35 (SD)	63
21. Begående av brott i samband med störande av allmän ordning, punkt 37 (SD)	64
22. Barnmisshandelsbrott, punkt 39 (S)	65
Särskilda yttranden	66
1. Stöldanmälan av uthyrda fordon, punkt 9 (S)	66
2. Eftersupning, punkt 23 (S, MP, V)	66
3. Avskaffa preskriptionstiden för grovt våld och övergrepp mot barn, punkt 30 (S)	66
4. Motioner som bereds förenklat (S, MP, SD, V)	67
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	68
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011	68
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	74
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 40	83

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Brottsbalken

1. Hets mot folkgrupp

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju387 av Mattias Karlsson och Jonas Åkerlund (båda SD) och

2012/13:Ju397 av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (båda SD).

Reservation 1 (SD)

2. Hedersrelaterade brott

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:A378 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD) yrkande 6,

2012/13:Ju296 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2,

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 77,

2012/13:Ju380 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 4,

2012/13:So542 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 9,

2012/13:A291 av Sven-Olof Sällström och Julia Kronlid (båda SD) yrkande 5 och

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkandena 29 och 30.

Reservation 2 (S, MP, V)

3. Barnpornografibrott

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju318 av Maria Abrahamsson (M).

4. Misshandel

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju303 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) och

2012/13:Ju243 av Mathias Sundin (FP).

5. Användning av laserpekare

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju211 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 2.

Reservation 3 (SD)

6. Kriminalisera försök till olaga hot

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 24.

Reservation 4 (S, MP, V)

7. Hot och våld mot kulturarbetare

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Kr319 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 15 och

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17.

Reservation 5 (SD)

8. Straffskärpningar vid bostadsinbrott och häleri

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju315 av Eliza Roszkowska Öberg (M).

9. Stöldanmälan av uthyrda fordon

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju242 av Krister Örnfjäder (S).

10. Effektivare penningtvättsbekämpning

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Sk400 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 1 och

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 28.

Reservation 6 (S)

11. Strängare straff för utpressning

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju256 av Robert Halef (KD),

2011/12:Ju300 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M)
yrkande 3 och

2012/13:Ju277 av Metin Ataseven (M).

12. Straffrättsliga åtgärder mot identitetskapningar

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju301 av Andreas Norlén (M).

13. Djurplågeri

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju313 av Björn Söder och Richard Jomshof (båda SD) yrkan-
dena 1–4.

Reservation 7 (SD)

14. Åtgärder mot terrorism

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 27.

Reservation 8 (S)

15. Deltagande i kriminell organisation

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju288 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 6 och 7.

Reservation 9 (SD)

16. Åtgärdsprogram mot organiserad brottslighet

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju265 av Billy Gustafsson (S).

17. Hot mot tjänsteman m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju205 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD),

2011/12:Ju221 av Thoralf Alfsson (SD) och

2012/13:Ju305 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD).

Reservation 10 (SD)

18. Tjänstefel

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju378 av Jan Ericson (M).

19. Solidariskt straffansvar för ledande personer i företag

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju246 av Göran Montan (M) och

2012/13:Ju272 av Thomas Finnborg (M).

Övriga brott m.m.

20. Skärpt straff för återfall i rattfylleri

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 57.

Reservation 11 (S)

21. Särskilt vållandebrott vid rattfylleri m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 58 och

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 69.

Reservation 12 (S, V)

22. Rattfylleri ska alltid innefatta vårdslöshet i trafik

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju369 av Tuve Skånberg (KD).

23. Eftersupning

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 59 och

2012/13:So279 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 10.

24. Utökade möjligheter för polisen att omhänderta bilnycklar

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju240 av Maria Lundqvist-Brömster (FP).

25. Förverkande av fordon vid trafikbrott

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju288 av Anders Hansson (M),

2011/12:Ju289 av Anders Hansson m.fl. (M),
2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 60,
2012/13:Ju210 av Kent Ekeröth (SD),
2012/13:Ju275 av Thomas Finnborg (M),
2012/13:Ju300 av Christer Akej och Sten Bergheden (båda M),
2012/13:Ju352 av Johnny Skalin (SD) och
2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 70.

Reservation 13 (S)

26. Kvarstad på fordon som använts vid trafikbrott

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:T429 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 22 och
2012/13:T477 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39.

Reservation 14 (S)

27. Dagsböter för hastighetsöverträdelser

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju406 av David Lång och Tony Wiklander (båda SD)
yrkande 1 och
2012/13:T478 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD)
yrkande 1.

Reservation 15 (SD)

28. Påföljd för innehav av kat

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju223 av Åsa Lindestam (S),
2011/12:Ju357 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M),
2011/12:Ju383 av Lars Isovaara m.fl. (SD),
2011/12:Ju410 av Carina Herrstedt (SD) och
2012/13:Ju226 av Carina Herrstedt (SD).

Reservation 16 (SD)

29. Straffskalan för narkotikabrott

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju290 av Margareta B Kjellin (M).

30. Avskaffa preskriptionstiden för grovt våld och övergrepp mot barn

Riksdagen avslår motion

2011/12:Ju225 av Hillevi Larsson m.fl. (S).

31. Avskaffa preskriptionstiderna för grova vålds- och sexualbrott

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 8 och

2012/13:Ju264 av Kent Ekeröth (SD).

Reservation 17 (SD)

32. Förläng preskriptionstiden för könsstympningsbrott

Riksdagen avslår motion

2012/13:So359 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2.

Ett reformerat påföljdssystem m.m.

33. Översyn av straffskalor

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju391 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD) yrkande 1,

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9 och

2012/13:Ju259 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD) yrkande 1.

Reservation 18 (SD)

34. Återfall i brott efter livstidsstraff

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju208 av Kent Ekeröth (SD).

Reservation 19 (SD)

35. Användning av otillåtna utredningsmetoder i vissa fall

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju218 av Kent Ekeröth (SD).

Reservation 20 (SD)

36. Utvisning till men för den tilltalade

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju216 av Kent Ekeröth (SD).

37. Begående av brott i samband med störande av allmän ordning

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju369 av Kent Ekeröth (SD).

Reservation 21 (SD)

38. Kollektivt begångna brott

Riksdagen avslår motion

2012/13:Ju316 av Susanna Haby (M).

39. Barnmisshandelsbrott

Riksdagen avslår motionerna

2011/12:Ju236 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S),

2011/12:Ju330 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och

2012/13:Ju379 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 1.

Reservation 22 (S)

Förenklad beredning

40. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 14 februari 2013

På justitieutskottets vägnar

Morgan Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Morgan Johansson (S), Johan Linander (C), Krister Hammarbergh (M), Ewa Thalén Finné (M), Kerstin Haglö (S), Anti Avasan (M), Christer Adelsbo (S), Jan R Andersson (M), Elin Lundgren (S), Johan Pehrson (FP), Arhe Hamednaca (S), Patrick Reslow (M), Maria Ferm (MP), Caroline Szyber (KD), Lena Olsson (V), Mattias Jonsson (S) och Björn Söder (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas knappt 130 motionsyrkanden om straffrättsliga frågor som väckts under de allmänna motionstiderna 2011 och 2012. Av dessa yrkanden behandlas 48 förenklat eftersom samma eller i huvudsak samma frågor har behandlats av riksdagen tidigare under valperioden. Dessa yrkanden återfinns i bilaga 2.

Utskottets överväganden

Hets mot folkgrupp

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om en översyn av bestämmelsen om hets mot folkgrupp.

Jämför reservation 1 (SD).

Motionerna

I motionerna 2011/12:Ju387 av Mattias Karlsson och Jonas Åkerlund (båda SD) och 2012/13:Ju397 av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (båda SD) efterfrågas en översyn av bestämmelsen om hets mot folkgrupp i syfte att säkerställa att även svenskar omfattas av lagbestämmelsen. Motionärerna tar upp ett uttalande från Justitiekanslern (JK) av innebörd att svenskar inte omfattas av bestämmelsen.

Bakgrund

I 16 kap. 8 § brottsbalken stadgas att den som i ett uttalande eller i ett annat meddelande som sprids hotar eller uttrycker missaktning för en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer med anspelning på ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse eller sexuell läggning, döms för hets mot folkgrupp till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter. Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om meddelandet haft ett särskilt hotfullt eller kränkande innehåll och spritts till ett stort antal personer på ett sätt som varit ägnat att väcka betydande uppmärksamhet.

I proposition 1981/82:58 Om ändring i tryckfrihetsförordningen och brottsbalken (hets mot folkgrupp m.m.) föreslogs vissa ändringar i bestämmelsen om hets mot folkgrupp. Syftet med ändringarna var att klarlägga att inte bara särskilda etniska grupper skulle skyddas utan även kollektiv av sådana grupper, t.ex. invandrare i Sverige. Lagförslaget antogs av riksdagen med vissa ändringar (bet. 1981/82:JuU41, rskr. 1981/82:222) och trädde i kraft den 1 januari 1983. I propositionen berördes (s. 24) frågan om huruvida det straffbara området, genom de föreslagna ändringarna, kunde komma att omfatta även majoritetsgrupper, som de infödda svenskarna. I propositionen uttalades att det straffbara området kunde komma att omfatta även denna grupp.

I proposition 1993/94:101 Åtgärder mot rasistisk brottslighet och etnisk diskriminering i arbetslivet föreslogs en särskild straffskärpningsgrund för det fall där ett motiv för brottet varit att kränka en person, en folkgrupp eller en annan sådan grupp av personer på grund av ras, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, trosbekännelse, sexuell läggning eller liknade omständighet (nuvarande 29 kap. 2 § 7 brottsbalken). Lagförslaget antogs av riksdagen (bet. 1993/94:JuU13, rskr. 1993/94:298) och trädde i kraft den 1 juli 1994. I propositionen berördes (s. 22) frågan om vid vilka brott med diskriminerande motiv som bestämmelsen är tillämplig. Det framgick av propositionen att bestämmelsen oftast var tillämplig vid brottslighet som riktar sig mot minoritetsgrupper men att bestämmelsen naturligtvis även kunde vara tillämplig i andra fall. Som exempel på sådana andra fall anfördes om personer med utländskt ursprung angriper någon eller några just för att de är svenskar.

Justitiekanslern anförde i ett beslut från den 5 november 2003 (dnr 3217 03-30) följande när det gällde frågan om huruvida innehållet i en insändare i en tidning innefattade ”hets mot svenskar”:

Syftet vid tillkomsten av straffstadgandet om hets mot folkgrupp var att tillförsäkra minoritetsgrupper av skilda sammansättningar och bekännare av olika trosuppfattningar ett rättsskydd. Det fallet att någon uttrycker kritik mot svenskar torde inte ha varit avsett att träffas av straffstadgandet. Redan på grund av vad som nu har sagts kan innehållet i insändaren inte anses utgöra hets mot folkgrupp.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets uppfattning torde det stå klart att brottsbalkens bestämmelser om hets mot folkgrupp omfattar de situationer som efterfrågas i motionerna 2011/12:Ju387 (SD) och 2012/13:Ju397 (SD). Något tillkännagivande till regeringen om att bestämmelsen om hets mot folkgrupp bör ses över är därför inte nödvändigt. Motionerna bör avslås.

Hedersrelaterade brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett flertal motionsyrkanden som efterfrågar strängare bedömning av och strängare straff för hedersrelaterade brott.

Jämför reservation 2 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 77 anfördes att brott med hedersmotiv bör bedömas hårdare än vad som i dag är fallet. Enligt motionärerna måste det vid straffmätningen göras tyd-

ligt att ett brott som har ett hedersmotiv ska bedömas allvarligare än andra brott. En tydlig straffskärpningsgrund bör införas för brott som har hedersrelaterade motiv.

Yrkanden om att straffen för hedersrelaterade brott ska skärpas framförs även motionerna 2011/12:A378 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD) yrkande 6, 2012/13:Ju296 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2, 2012/13:Ju380 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 4, 2012/13:So542 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 9, 2012/13:A291 av Sven-Olof Sällström och Julia Kronlid (båda SD) yrkande 5 och 2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 29. I motion 2012/13:Ju394 yrkande 30 efterfrågas också att lagen bör ändras så att även den som underblåser hedersrelaterat förtryck men inte själv utför våldshandlingar kan ställas till ansvar.

Bakgrund

Motivet till ett brott kan och ska alltid beaktas vid straffmätningen. Det framgår t.ex. av 29 kap. 1 § brottsbalken att den som bedömer en gärningsstraffvärde särskilt ska beakta den skada, kränkning eller fara som gärningen inneburit, vad gärningsmannen har insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon haft. Dessutom kan vissa av de försvårande omständigheter som anges i 29 kap. 2 § brottsbalken ofta vara tillämpliga vid hedersrelaterade brott, kanske främst punkt 3 om gärningsmannen utnyttjat någons skyddslösa ställning eller särskilda svårigheter att värja sig och punkt 8 om brottet varit ägnat att skada tryggheten och tilliten hos ett barn i dess förhållande till en närstående person. Ett hedersrelaterat motiv kan således beaktas som en försvårande omständighet enligt gällande lagstiftning.

Regeringen utsåg i april 2012 (dir. 2012:38) en nationell samordnare när det gäller arbetet mot våld i nära relationer. Detta arbete innefattar även frågor om hedersrelaterat våld. Samordnaren ska åstadkomma en kraftsamling och bl.a. samla och stödja berörda myndigheter och andra aktörer för att öka effektiviteten, kvaliteten och långsiktigheten. Vidare ska samordnaren aktivt verka för att förbättra samverkan mellan berörda aktörer och bidra till en ökad samsyn kring hur våld i nära relationer bäst ska förebyggas och bekämpas.

Inte bara den som utför en brottslig gärning kan dömas utan även den som har främjat gärningen med råd och dåd, eller som förmått gärningsmannen att utföra gärningen, kan dömas för anstiftan eller medhjälp till brottet (23 kap. 4 § brottsbalken).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för de synpunkter som framförs i motionerna om att hedersrelaterad brottslighet ska bedömas som allvarlig. Utskottet noterar dock att gällande bestämmelser ger rätten möjlighet att beakta förekom-

ten av hedersrelaterade motiv vid straffmätningen. Någon särskild ytterligare straffskärpningsgrund är därför inte nödvändig. Vidare kan den som underblåser hedersrelaterat förtryck dömas för medhjälp eller anstiftan till brott. Något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionerna 2011/12:A378 (SD) yrkande 6, 2012/13:Ju296 (KD) yrkande 2, 2012/13:Ju373 (S) yrkande 77, 2012/13:Ju380 (S) yrkande 4, 2012/13:So542 (MP) yrkande 9, 2012/13:A291 (SD) yrkande 5 och 2012/13:A394 (SD) yrkandena 29 och 30 är därför inte nödvändigt. Motionerna bör avslås.

Barnpornografibrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande som efterfrågar ett tydliggörande av vad som avses med ”barn” i brottsbalkens bestämmelse om barnpornografibrott.

Motionen

I motion 2012/13:Ju318 av Maria Abrahamsson (M) begärs ett tydliggörande av att ordet ”barn” i brottsbalken avser verkliga barn och inte tecknade barn. Motionären anför att lagstiftaren bör strama upp barnpornografilagstiftningen så att den generellt undantar tecknade bilder och en gång för alla gör klart att tecknade barn inte omfattas av barnpornografilagen.

Bakgrund

Av 16 kap. 10 a § första stycket brottsbalken framgår att den som skildrar barn i pornografiska bilder, sprider, överlåter, upplåter, förevisar eller på annat sätt gör en sådan bild av barn tillgänglig för någon annan, förvärfvar eller bjuder ut en sådan bild av barn, förmedlar kontakter mellan köpare och säljare av sådana bilder av barn eller vidtar någon annan liknande åtgärd som syftar till att främja handel med sådana bilder, eller innehar en sådan bild av barn eller betraktar en sådan bild som han eller hon berett sig tillgång till döms för barnpornografibrott till fängelse i högst två år.

Av 16 kap. 10 b § första stycket brottsbalken följer att förbuden i 10 a § mot skildring och innehav inte gäller den som enligt första eller andra stycket i den paragrafen framställer en pornografisk bild av barn, om skillnaden i ålder och utveckling mellan den avbildade personen och den som framställer bilden är ringa och omständigheterna i övrigt inte påkallar att ansvar döms ut.

Av andra stycket i bestämmelsen följer att förbuden inte heller gäller den som tecknar, målar eller på något annat liknande hantverksmässigt sätt framställer en sådan bild, om bilden inte är avsedd att spridas, överlätas, upplåtas, förevisas eller på annat sätt göras tillgänglig för andra.

Av förarbetena till straffbestämmelsen framgår att även teckningar med barnpornografiskt innehåll är avsedda att omfattas av kriminaliseringen (se prop. 1978/79:179 s. 26). Detta framgår indirekt även därav att det i lagtexten görs ett uttryckligt undantag för bl.a. hantverksmässigt gjorda teckningar som inte är avsedda att göras tillgängliga för andra. Ett argument för att låta kriminaliseringen omfatta även tecknade bilder var att det inte kunde uteslutas att levande barn hade använts som modeller. I första hand åberopades dock att pornografiska bilder är kränkande för barn över huvud taget. I samband med att innehav av barnpornografi kriminaliserades anfördes dessutom att bilder kan tänkas bli använda för att locka barn till sexuella handlingar (se prop. 1997/98:43 s. 65).

Utskottets ställningstagande

Enligt gällande rätt är även teckningar med barnpornografiskt innehåll avsedda att omfattas av bestämmelsen om barnpornografibrott. Utskottet anser att bestämmelsen är väl avvägd. Något tillkännagivande till regeringen om att se över denna bestämmelse för att generellt utesluta tecknade bilder från det straffbara området är inte nödvändigt. Motionen bör avslås.

Misshandel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om att bestämmelserna om misshandel och vållande till kroppsskada ska ses över. Vidare avslår riksdagen ett motionsyrkande om att skador på människor som orsakats av lättburna lasrar ska betraktas som synnerligen grov misshandel och att innehav av sådana lasrar ska kunna klassas som försök till synnerligen grov misshandel.

Jämför reservation 3 (SD).

Motionerna

I motion 2011/12:Ju303 Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) efterfrågas en översyn av brotten misshandel och vållande till kroppsskada eller sjukdom. Enligt motionärerna bör lagtexten om de två brotten ses över så att det blir tydligare att brotten, förutom fysiska skador, även omfattar psykiska skador. Även i motion 2012/13:Ju243 av Mathias Sundin (FP) efterfrågas en justering av lagtexten om de två brotten så att det blir tydli-

gare att såväl fysiska som psykiska skador täcks av misshandelsbegreppet. Motionären anför att det härigenom skulle göras brottsligt att låta barn bevittna våld i hemmet.

I motion 2012/13:Ju211 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 2 begärs att det ska utredas om bestående skador på andra människor, som har orsakats av lättburna lasrar, ska kunna klassas som synnerligen grov misshandel samt om innehav av sådana lasrar ska kunna klassas som försök till synnerligen grov misshandel.

Bakgrund

Enligt 3 kap. 5 § brottsbalken döms den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd, för misshandel till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Enligt 3 kap. 8 § brottsbalken döms den som av oaktsamhet orsakar annan person sådan kroppsskada eller sjukdom som inte är ringa, för vållande till kroppsskada eller sjukdom till böter eller fängelse i högst sex månader.

Är brottet som avses i 5 § grovt, dvs. grov misshandel, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år (6 §). När man bedömer om brottet är grovt ska man särskilt beakta om gärningen var livsfarlig eller om gärningsmannen har tillfogat en svår kroppsskada eller allvarlig sjukdom eller annars visat särskild hänsynslöshet eller råhet. Är brottet att anse som synnerligen grovt, döms dock till fängelse i lägst fyra och högst tio år. När man bedömer om brottet är synnerligen grovt ska man särskilt beakta om kroppsskadan är bestående eller om gärningen har orsakat synnerligt lidande eller om gärningsmannen har visat synnerlig hänsynslöshet.

Av kommentaren till 3 kap. 5 § brottsbalken framgår att (se Berggren m.fl, Brottsbalken [maj 2012, Zeteo], kommentaren till 3 kap. 5 §) sjukdom också inbegriper psykisk sjukdom och psykisk invaliditet. Under sjukdom faller också sådant psykiskt lidande som medför en medicinskt påvisbar effekt, t.ex. en psykisk chock.

Vidare kan den som, med uppsåt att utföra eller att främja en misshandel, innehar ett föremål som är särskilt ägnat att användas som hjälpmedel vid brottet, dömas för förberedelse till misshandel (3 kap. 11 § och 23 kap. 2 § brottsbalken).

Laserpekare är en bärbar laser som främst är avsedd för att användas som pekverktyg vid t.ex. föreläsningar. Kännetecknande för en laserpekare är att den är lika stor som en penna eller en ficklampa och har en intern kraftkälla t.ex. ett batteri. Det finns laserpekare med olika styrkor. Laserpekare i klass 3B och 4 är så starka att de kan ge ögonskador på upp till ca 20 meters avstånd. För att få använda och inneha en sådan laserpekare på allmän plats krävs det tillstånd från Strålsäkerhetsmyndigheten enligt myndighetens föreskrifter om lasrar (SSMFS 2008:14).

På uppdrag av regeringen har en särskild utredare sett över lagstiftningen på kärnteknik- och strålskyddsområdet. Syftet med översynen var att förenkla och effektivisera bestämmelsernas struktur och uppbyggnad utan att samhällets krav på säkerhet och strålskydd eftersätts. Strålsäkerhetsutredningens slutbetänkande Strålsäkerhet – gällande rätt i ny form (SOU 2011:18) innehåller bl.a. ett avsnitt om användningen av laser (s. 595–611). I betänkandet konstateras att potentiellt farliga lasrar av högre klass blir allt billigare, och därmed vanligare, trots att lasrar med lägre effekt ofta vore tillräckliga för det avsedda användningssyftet. De används inte sällan av personer utan tillräckliga kunskaper om faror förknippade med laserstrålning. Utredningen pekar på att strålsäkerhetsmyndigheterna i Finland, Island, Norge och Sverige i november 2010 i en skrivelse till EU-kommissionen föreslog att kommissionen ska införa gemensamma importrestriktioner för starka laserpekare. Myndigheterna föreslog i skrivelsen ett förbud mot alltför starka laserpekare för allmänheten. Strålsäkerhetsutredningen delar de nordiska strålsäkerhetsmyndigheternas uppfattning om starka laserpekare och föreslår i betänkandet att det i 12 kap. miljöbalken ska införas ett förbud mot att föra in eller importera samt i övrigt inneha, förvärva, saluföra, upplåta eller överlåta laserpekare i klasserna 3R, 3B och 4. Förbudet föreslås dock inte gälla vid yrkesmässig användning av laserpekare, t.ex. militär användning.

Justitieutskottet har fått följande information från Miljödepartementet. Strålsäkerhetsutredningens betänkande hanteras inom Miljödepartementet. Miljödepartementet planerar att bryta ut frågan om laserpekare och gå vidare med den innan man behandlar betänkandet i övrigt. Departementet bereder därför ett förslag om förbud mot starka laserpekare men med möjlighet att söka tillstånd för viss typ av laglig användning. För att hindra införsel även från EU-länder behövs det också en lagändring i den s.k. inregränslagen. Förslagen till ändringar behöver troligen notifieras till EU, och den frågan bereds för närvarande inom Miljödepartementet.

Det kan nämnas att utskottet nyligen avstyrkt ett motionsyrkande om att klassa laserpekare som vapen (bet. 2012/13:JuU9 s. 12 f.).

Utskottets ställningstagande

Brotten misshandel och vållande till kroppsskada innefattar redan i dag såväl fysiska skador som psykiska sjukdomstillstånd. Nuvarande reglering behöver enligt utskottets bedömning inte förtydligas. Något tillkännagivande till regeringen om att bestämmelserna bör ses över bör därför inte göras. Motionerna 2011/12:Ju303 (M) och 2012/13:Ju243 (FP) bör avslås.

Ett arbete pågår inom Miljödepartementet för att införa ett förbud mot starka laserpekare. Utskottet ser positivt på detta arbete. Huruvida skador som vållats av laserpekare ska bedömas som synnerligen grov misshandel är en fråga som domstolarna har att avgöra. Vidare noterar utskottet att innehav av laserpekare under vissa förutsättningar kan bedömas som förbe-

redelse till misshandel. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att något initiativ ska tas från riksdagens sida med anledning av motion 2012/13: Ju211 (SD) yrkande 2. Motionsyrkandet bör avslås.

Olaga hot m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att olaga hot bör kriminaliseras redan på försöksstadiet. Riksdagen avslår vidare två motionsyrkanden om skärpta straff för den som genom hot och våld försöker inskränka yttrandefriheten och kväva den konstnärliga friheten.

Jämför reservationerna 4 (S, MP, V) och 5 (SD).

Motionerna

I kommittémotion 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 24 anförs att olaga hot bör kriminaliseras redan på försöksstadiet. Motionärerna pekar på att många hot inte kommer till den hotades kännedom, utan stannar hos t.ex. säkerhetsansvariga. Om olaga hot kriminaliserades på försöksstadiet skulle polisen kunna agera oftare.

I partimotionerna 2011/12:Kr319 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 15 och 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17 efterfrågas skärpta straff för den som genom hot och våld försöker inskränka yttrandefriheten och kväva den konstnärliga friheten. Motionärerna förordar också framtagandet av en nationell handlingsplan i syfte att förebygga hot och våld mot kulturarbetare samt tydliga riktlinjer för hur institutioner och arbetsgivare bör agera vid en krissituation och tips om vart man kan vända sig för att få stöd och råd.

Bakgrund

Enligt 4 kap. 5 § brottsbalken döms den som lyfter vapen mot någon annan eller i övrigt hotar med en brottslig gärning på ett sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom för olaga hot till böter eller fängelse i högst ett år. Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. I 4 kap. 10 § brottsbalken anges vilka brott i kapitlet som är straffbara redan på försöksstadiet. Olaga hot nämns inte i bestämmelsen.

Av budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1 utg.omr. 4 s. 16) framgår att regeringen överväger att tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur straffrätten bidrar till att motverka organiserad brottslighet och gängrelaterad brottslighet och att vid behov lämna förslag som ytterligare

skulle kunna motverka sådana brott. Från Justitiedepartementet har utskottet fått veta att det i ett sådant uppdrag kan komma att ingå att överväga frågor kring olaga hot.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare uttalat (bet. 2010/11:JuU8 s. 21) att det ser mycket allvarligt på brottet olaga hot. Mot denna bakgrund ser utskottet positivt på att frågor kring olaga hot kan komma att övervägas inom ramen för ett kommande utredningsuppdrag från regeringen. Något tillkännagivande till regeringen i saken bör i detta läge inte göras från riksdagens sida. Motion 2012/13:Ju373 (S) yrkande 24 bör avslås.

Utskottet noterar att olaga hot är ett av de brott som kan läggas till grund för den skärpta straffvärdesbedömning som trädde i kraft den 1 juli 2010 (prop. 2009/10:147, bet. 2009/10:JuU32, SFS 2010:370). Mot denna bakgrund och eftersom brottet olaga hot kan bli föremål för utredningsåtgärder, såsom nämnts ovan, bör motionerna 2011/12:Kr319 (SD) yrkande 15 och 2012/13:Kr296 (SD) yrkande 17 inte leda till något tillkännagivande från riksdagen, utan bör avslås.

Stöld och häleri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att möjligheten till straffskärpningar vid bostadsinbrott och häleri ska ses över. Riksdagen avslår vidare ett motionsyrkande som efterfrågar förbättrade möjligheter att stöldanmäla uthyrda fordon.

Jämför särskilt yttrande 1 (S).

Motionerna

I motion 2012/13:Ju315 av Eliza Roszkowska Öberg (M) anføres att regeringen bör överväga att skärpa straffen för bostadsinbrott och häleri.

I motion 2011/12:Ju242 av Krister Örnfjäder (S) efterfrågas förbättrade möjligheter att stöldanmäla uthyrda fordon.

Bakgrund

Påföljden för stöld är fängelse i högst två år (8 kap. 1 § brottsbalken). Är brottet att anse som grovt ska dömas till fängelse i lägst sex månader och högst sex år (4 §). Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det bl.a. särskilt beaktas om det har skett efter ett intrång i en bostad. Motsvarande straffskala som för stöld gäller även för häleri (9 kap. 6 §).

Regeringen beslutade den 28 juni 2012 om ett kommittédirektiv till en utredning om ett stärkt straffrättsligt skydd för egendom (dir. 2012:73). I uppdraget ingår bl.a. att utredaren ska ta ställning till om sådana omständigheter som att brottsligheten haft systematiska inslag eller kan innebära en särskild integritetskränkning, t.ex. vid bostadsinbrott, bör få större betydelse för brottsrubriceringen av förmögenhetsbrotten. Utredaren ska även överväga behovet av förändringar av straffskalorna för förmögenhetsbrotten, exempelvis stöld (dit bostadsinbrott räknas).

Frågeställningen om problemet med stulna hyrbilar behandlades i februari 2011 av justitieministern i ett skriftligt svar på en fråga (2010/11:297). I svaret anförs följande:

Ett agerande som innebär att en bil inte återlämnas till en biluthyrare kan vara brottsligt som bedrägeri beroende på omständigheterna när hyresavtalet träffas. Annars är det brottsligt som olovligt förfogande, men däremot inte som stöld eftersom uthyraren frivilligt har överlämnat fordonet. Polisen är skyldig att ta upp alla anmälningar om brott och bedömer då vilken brottsrubricering som bör sättas på det anmälda förfarandet. Om det kan antas att ett brott har begåtts finns en skyldighet att utreda saken. Vid olovligt förfogande, men inte vid bedrägeri, gäller i nu aktuella fall att åtal bara får väckas om det behövs från allmän synpunkt. Regeln syftar till att det allmännas resurser inte ska användas i sådana fall då en uthyrare har brustit i sin kontroll av kunden eller inte krävt säkerhet för sitt krav att få tillbaka bilen. För tillfället planerar jag inget initiativ till förändringar, men jag kommer att följa denna fråga noga.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att regeringen har tillsatt en utredning om ett stärkt straffrättsligt skydd för egendom. Motion 2012/13:Ju315 (M) får härigenom anses i huvudsak tillgodosedd. Motionen bör därför avslås.

Utskottet ser allvarligt på problemet med att uthyrda bilar inte återlämnas. Då justitieministern har uttalat att hon avser att följa frågan saknas det emellertid anledning till något initiativ från riksdagens sida. Motion 2011/12:Ju242 (S) bör avslås.

Bedrägeri och annan oredlighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en effektivare bekämpning av penningtvätt. Riksdagen avslår vidare två motionsyrkanden som efterfrågar strängare straff för utpressning och ett motionsyrkande som efterlyser straffrättsliga åtgärder mot identitetskapningar.

Jämför reservation 6 (S).

Motionerna

I kommittémotionerna 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 28 och 2012/13:Sk400 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 1 efterfrågas lagförslag som innebär att bekämpningen av penningtvätt blir effektivare.

I motion 2011/12:Ju300 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M) yrkande 3 efterfrågas strängare straff för utpressning. Motionärerna anser att det framför allt finns skäl att höja straffminimum för brott av normalgraden. Även i motionerna 2011/12:Ju256 av Robert Halef (KD) och 2012/13:Ju277 av Metin Ataseven (M) efterfrågas strängare straff för utpressning.

I motion 2011/12:Ju301 av Andreas Norlén (M) pekas på behovet av straffrättsliga åtgärder mot identitetskapningar.

Bakgrund

Den som otillbörligen gör det lättare för någon annan att tillgodogöra sig egendom som har införskaftats på ett brottsligt sätt eller värdet av sådan egendom, eller som för att dölja egendomens ursprung medverkar till att t.ex. föra bort, överlåta eller omsätta egendom som har införskaftats på ett brottsligt sätt, döms enligt 9 kap. 6 a § brottsbalken för penninghäleri till fängelse i högst två år. Om brottet är grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

I mars 2012 lämnade 2010 års penningtvättsutredning sitt betänkande Penningtvätt – kriminalisering, förverkande och dispositionsförbud (SOU 2012:12). Utredningen har haft i uppdrag att bl.a. göra en översyn av kriminaliseringen av penningtvätt. Penningtvättsåtgärder är i dag straffbara huvudsakligen som penninghäleri, men denna bestämmelse tillämpas sällan. Ett av skälen till detta är att regleringen anses komplicerad och svår-tillgänglig. I syfte att göra den straffrättsliga regleringen av penningtvätt mer överskådlig och lättare att tillämpa föreslår utredningen bl.a. att bestämmelserna om straff för penningtvätt bryts ut ur brottsbalken och placeras i en egen lag, lagen om penningtvättsbrott. Utredningen lägger också fram förslag till lagändringar för att underlätta för åklagare att bevisa att pengar

eller annan egendom har ett brottsligt ursprung. Betänkandet har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Från Justitiedepartementet har utskottet fått information om att regeringen avser att komma med en proposition senast i mars 2014.

Den som genom olaga tvång förmår någon att göra något, eller att inte göra något, och att detta innebär en vinning för den som har tvingat någon och skada för den som har tvingats att göra något, döms enligt 9 kap. 4 § brottsbalken för utpressning till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter. Detta gäller inte om brottet är att anse som rån eller grovt rån. Är brottet grovt, döms till fängelse i lägst ett och högst sex år. När man bedömer om brottet är grovt ska man särskilt beakta om gärningen har innefattat våld eller hot av allvarligt slag eller om gärningsmannen har visat särskild hänsynslöshet.

Riksdagen beslutade i maj 2010 (prop. 2009/10:147, bet. 2009/10:JuU32, rskr. 2009/10:272) om en reform om straffmätning som syftar till att höja straffen för allvarliga våldsbrott och för grovt vållande till annans död, att öka spännvidden mellan straffen för brott i allmänhet och att skärpa straffen vid återfall i brott. I lagstiftningsärendet höjdes minimistraf-fet för utpressning, grovt brott, från fängelse i sex månader till fängelse i ett år.

I budgetpropositionen för 2013 (utg.omr. 4 s. 16) anför regeringen att den överväger att tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur straff-rätten bidrar till att motverka organiserad brottslighet och gängrelaterad brottslighet. Utredningen ska också vid behov lämna förslag som ytterli-gare skulle kunna motverka sådana brott. Från Justitiedepartementet har utskottet fått veta att det i ett sådant uppdrag kan komma att ingå att över-väga frågor om utpressning.

Europeiska kommissionen (generaldirektoratet för inrikes frågor) arbetar f.n. med en studie om identitetsstöld och samlar in information från med-lemsstaterna. Syftet med undersökningen är att utvärdera omfattningen av problemet och att bedöma behovet av ny lagstiftning på EU-nivå. En even-tuell slutrapport kan väntas under början av 2013. På EU-nivå har det också förhandlats fram ett direktiv om angrepp mot informationssystem. Enligt det färdigförhandlade men ännu inte formellt antagna direktivet ska det för vissa brott räknas som en försvårande omständighet om brottet begås genom användning av stulna identitetsuppgifter. Utredningen om it-brottskonventionen (Ju 2011:12) fick under hösten 2012 i tilläggsuppdrag att analysera behovet av författningsändringar och lämna förslag till de för-fattningsändringar som behövs för att genomföra direktivet. Utredningen ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 3 juni 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har förståelse för motionsönskemålen om att det behövs en effektivare bekämpning av penningtvätt. Utskottet ser därför positivt på att 2010 års penningtvätsutredning nu lämnat sitt betänkande Penningtvätt – kriminalisering, förverkande och dispositionsförbud. Beredningen av betänkandet bör dock inte föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionerna 2012/13:Ju373 (S) yrkande 28 och 2012/13:Sk400 (S) yrkande 1.

Minimistrafvet för utpressning, grovt brott, höjdes 2010 från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Vidare kan frågor kring utpressning komma att övervägas inom ramen för ett kommande utredningsuppdrag från regeringen. Mot denna bakgrund bör riksdagen inte göra något tillkännagivande till regeringen med anledning av motionerna 2011/12:Ju256 (KD), 2011/12:Ju300 (M) yrkande 3 och 2012/13:Ju277 (M). Motionerna bör avslås.

Utskottet ser allvarligt på problemet med identitetskapningar på internet. Det är därför positivt att problemställningen nu behandlas på såväl nationell nivå som på EU-nivå. Något initiativ från riksdagens sida är inte nödvändigt. Motion 2011/12:Ju301 (M) bör avslås.

Djurplågeri

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om straff och straffmätning för djurplågeri.

Jämför reservation 7 (SD).

Motionen

I motion 2012/13:Ju313 av Björn Söder och Richard Jomshof (båda SD) efterfrågas en möjlighet utdöma straff för ringa djurplågeri (yrkande 1) och att införa brottet grovt djurplågeri (yrkande 2). I motionen begärs vidare att det ska införas en möjlighet att utdöma straff för synnerligen grovt djurplågeri (yrkande 3) och att maximi- och minimistrafvet för djurplågeri ska höjas (yrkande 4).

Bakgrund

Av 16 kap. 13 § brottsbalken framgår att den som uppsåtligt eller av grov oaksamhet, genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt, otillbörligen utsätter djur för lidande, döms för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år.

I djurskyddslagen (1988:534) finns bestämmelser om hur djur ska hållas och skötas. Den som bryter mot dessa bestämmelser kan dömas för brott mot djurskyddslagen till böter eller fängelse i högst två år (36 §).

En särskild utredare har haft i uppdrag att göra en översyn av djurskyddslagstiftningens utformning och innehåll. I uppdraget har ingått att göra en översyn av djurskyddslagens bestämmelser om straff och påföljd. Uppdraget omfattar inte någon översyn av djurplågeribestämmelsen i 16 kap. 13 § brottsbalken utan bestämmelsen berörs endast i den mån det har betydelse för förhållandet mellan djurplågeribrott och brott mot djurskyddslagen. Utredaren lämnade i november 2011 betänkandet Ny djurskyddslag (SOU 2011:75). Utredaren föreslår där att ett grovt brott mot djurskyddslagen införs där straffskalan är fängelse i högst fyra år. För grovt brott mot djurskyddslagen ska dömas om brott mot lagen har begåtts med uppsåt och medfört eller kunnat medföra omfattande djurlidande, betydande ekonomisk vinning för djurhållaren, eller annars är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt. Det ska även gå att döma någon för grovt brott mot djurskyddslagen, om brottet har utförts organiserat eller systematiskt, eller har utförts med förslagenhet. Till följd av att ett grovt brott mot djurskyddslagen införs förordar utredaren att en allmän översyn även görs av brottsbalkens bestämmelse om djurplågeri. Från Landsbygdsdepartementet har utskottet fått veta att betänkandet har remissbehandlats och att det för närvarande bereds inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Frågan om utformningen av straffbestämmelserna för brottet djurplågeri kan komma att prövas med anledning av de förslag som lämnas i betänkandet Ny djurskyddslag. Beredningen av detta betänkande och de eventuella följder förslagen kan ha för brottet djurplågeri bör inte föregripas. Något initiativ bör därför inte tas med anledning av motion 2012/13:Ju313 (SD). Riksdagen bör avslå motionen.

Åtgärder mot terrorism

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om förstärkta insatser för att motverka rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer och stödja avhopparverksamhet.

Jämför reservation 8 (S).

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 27 efterfrågas förstärkta insatser för att motverka rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer och stödja avhopparverksamhet.

Bakgrund

Regeringen gav den 17 december 2009 Ungdomsstyrelsen i uppdrag att undersöka verksamhet som hjälper unga personer att lämna grupper som främjar hot och våld för att uppnå politiska mål (regeringsbeslut IJ2009/2331/DEM). Ungdomsstyrelsen har med anledning av uppdraget lämnat rapporten Avhopparverksamhet – Ungdomsstyrelsens analys och förslag på hur samhället kan stödja unga avhoppare (Ungdomsstyrelsens skrifter 2010:11).

I december 2011 presenterade regeringen en handlingsplan mot våldsbejakande extremism (skr. 2011/12:44). Handlingsplanen innehåller bl.a. åtgärder för att öka kunskapen om våldsbejakande extremism, för att förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistgrupper och för att underlätta avhopp för dem som redan anslutit sig till sådana grupper. Vidare innehåller handlingsplanen åtgärder för att stärka strukturer för samverkan och åtgärder för att motverka grogrunderna för det ideologiskt motiverade våldet. Handlingsplanen omfattar 15 åtgärder och 62 miljoner kronor avsätts under perioden 2012–2014 för att stärka det förebyggande arbetet.

I februari 2012 presenterade regeringen skrivelsen Ansvar och engagemang – en nationell strategi mot terrorism (skr. 2011/12:73). I skrivelsen redovisar regeringen en nationell strategi för att förebygga uppkomsten av terrorism, förhindra terroristattentat och förbereda för det fall ett terroristattentat ändå inträffar. I strategin för regeringen fram sin syn på utgångspunkterna, målsättningarna och inriktningen för svensk bekämpning av terrorism. Regeringen ger i skrivelsen en samlad beskrivning av de åtgärder som redan har genomförts, påbörjats eller planerats för att möta de framtida utmaningarna.

Från Justitiedepartementet har utskottet fått information om att regeringen på tolv platser i landet inrättat en pilotverksamhet med sociala insatsgrupper för unga som riskerar att bli kriminella. Pilotprojektet avslutades den 31 oktober 2012 och har resulterat i att samverkan utvecklats i alla pilotområden. Flera ungdomar har också minskat eller totalt upphört med sina kriminella aktiviteter under den tid de haft stöd från en social insatsgrupp. Flera kommuner har bestämt sig för att fortsätta med sina sociala insatsgrupper och andra kommuner vill starta sådana. Projekten handlar om konkreta insatser för unga som samordnas på individnivå över myndighetsgränserna. Polisen, socialtjänsten, Arbetsförmedlingen och skolorna har gemensamt och tillsammans med varje ungdom enats om en åtgärdsplan. I uppdraget från regeringen ligger också att ta fram en riskbedömningsmanual för att kunna identifiera dem som riskerar att rekryteras eller som vill hoppa av från ett kriminellt nätverk. Uppdraget från regeringen innebär också att ge vägledning för stödinsatser – den delen ska redovisas senare.

Inom EU behandlas frågan om att motverka rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer och stödja avhopparverksamhet bl.a. inom ramen för Terrorism Working Group. I gruppen utbyts erfarenheter och kunskaper i olika projekt och det utarbetas politiska slutsatser om vad som bör göras framöver. Gruppen har tagit fram ett stöd till poliser som arbetar lokalt för att upptäcka tecken på våldsbejakande radikalisering och rekrytering. Inom ramen för det arbetet, som kallas COPPRA (Community Policing Preventing Radicalisation and Terrorism), har Sverige bidragit aktivt och även tagit fram en svensk version av utbildningen på området.

Det har också relativt nyligen skapats ett s.k. Radicalisation Awareness Network (RAN) som är ett nätverk för professionella inom EU, samlade i åtta olika arbetsgrupper, som på olika sätt arbetar med att motverka rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer. Inom nätverket utbyts kunskaper, erfarenheter och fungerande arbetsmetoder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att rekryteringen till extremistiska organisationer motverkas och att de som vill hoppa av sådana verksamheter ges stöd. Utskottet ser därför positivt på att ett arbete med denna inriktning bedrivs runt om i landet och att regeringen presenterat såväl en handlingsplan som en nationell strategi som innefattar hur rekryteringen till extremistiska organisationer ska kunna motverkas och avhoppare stödjas. Utskottet noterar också att frågan även behandlas på EU-nivå. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2012/13:Ju373 (S) yrkande 27 är därför inte nödvändigt. Riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

Åtgärder mot organiserad brottslighet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att införa en ny lag om deltagande i kriminell organisation (DIKO), om att utreda hur en domstol vid DIKO-brott ska ha möjlighet att åtala och fälla en person utan att denne behöver bindas vid ett specifikt brott och om att utvidgat förverkande ska kunna tillämpas vid DIKO-brott. Riksdagen avslår vidare ett motionsyrkande om att utreda dels behovet åtgärdsprogram mot organiserad brottslighet med bred förankring i riksdagen, dels möjligheten att förbjuda kriminella gäng.

Jämför reservation 9 (SD).

Motionerna

I partimotion 2012/13:Ju288 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 1 efterfrågas en ny lag om deltagande i kriminell organisation. Enligt motionärerna bör en ny lag införas som kriminaliserar delaktighet i organiserad brottslighet, kriminellt nätverk eller organisation; brottet bör rubriceras deltagande i kriminell organisation (DIKO). Vid polisens arbete med denna sorts brottslighet ska Rikskriminalpolisen ges tillgång till utökade befogenheter. I yrkande 6 i motionen begärs att det ska utredas hur en domstol vid DIKO-brott ska ges möjlighet att åtala och fälla en person utan att denna behöver bindas vid ett specifikt brott. Det ska i fall av organiserad brottslighet kunna räcka med att personen i fråga uppvisar ett kriminellt mönster av deltagande i en kriminell organisation eller nätverk (DIKO-brott). I yrkande 7 i motionen efterfrågas en möjlighet till utvidgat förverkande vid DIKO-brott. Motionärerna föreslår att när någon fälls för DIKO ska dennes samtliga tillgångar beslagtas och undersökas. Om den dömden inte kan ge en kontrollerbar förklaring, styrkt med handlingar eller motsvarande till hur tillgången förvärvats lagligt ska de beslagtagna tillgångarna förverkas.

I motion 2012/13:Ju265 av Billy Gustafsson (S) pekas på behovet av ett åtgärdsprogram mot organiserad brottslighet med bred förankring i riksdagen och på att möjligheten att förbjuda kriminella gäng bör utredas.

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2013 (utg.omr. 4 s. 16) anför regeringen att den överväger att tillsätta en utredning med uppdrag att se över hur straffrätten bidrar till att motverka organiserad brottslighet och gängrelaterad brottslighet. Utredningen ska även vid behov lämna förslag som ytterligare skulle kunna motverka sådana brott. Från Justitiedepartementet har utskottet fått veta att det i ett sådant uppdrag kan komma att ingå att överväga olika aspekter på frågan om hur ansvaret för delaktighet i brottslig verksamhet skulle kunna skärpas.

Kommittén om straffansvar för organiserad brottslighet m.m. lämnade i oktober 2000 betänkandet Organiserad brottslighet, hets mot folkgrupp, hets mot homosexuella, m.m. – straffansvarets räckvidd (SOU 2000:88). Kommittén som bl.a. hade i uppdrag att utreda frågor om straffansvar för deltagande i organisationer som sysslar med brottslig verksamhet gjorde bedömningen att övervägande skäl talade för att det kriminaliserade området inte borde utvidgas när det gäller deltagande i eller stöd till sammanslutningar där det förekommer brottslighet. Kommittén anförde bl.a. att ett grundläggande krav som måste ställas på en kriminalisering är att den avser endast straffvärda förfaranden. Av detta krav följer att det inte kan komma i fråga att straffbelägga allt deltagande i eller stöd till sammanslutningar där det förekommer brottslighet, anförde kommittén.

Den 1 juli 2008 trädde ändringar i brottsbalken och rättegångsbalken i kraft (prop. 2007/08:68, bet. 2007/08:JuU18, rskr. 2007/08:203) som innebär att det vid viss allvarlig brottslighet ska vara möjligt att förverka inte bara utbyte av ett visst konkret brott, utan också utbyte av en inte närmare preciserad brottslig verksamhet, s.k. utvidgat förverkande (36 kap. 1 b § brottsbalken). För sambandet mellan det som förverkas och den brottsliga verksamheten skulle gälla ett sänkt beviskrav i förhållande till vad som i allmänhet gäller i brottmålsprocessen. Härutöver lämnades vissa förslag som syftade till att förbättra möjligheterna att provisoriskt säkra tillgångar som genom ett senare beslut kan komma att förverkas.

Europeiska kommissionen presenterade i mars 2012 ett förslag till direktiv om frysning och förverkande av vinning av brott inom EU (se faktapromemoria FPM 2011/12:132). Förslaget syftar till att underlätta för medlemsstaterna att förverka vinning av gränsöverskridande allvarlig och organiserad brottslighet. Direktivet innehåller bl.a. en bestämmelse om utvidgat förverkande. En av de frågor som diskuterats i detta sammanhang är vilket beviskrav som ska gälla för utvidgat förverkande. Vid rådet för rättsliga och inrikes frågor i december 2012 nåddes enighet om en allmän inriktning om förslaget. Under våren 2013 kommer förhandlingar att inledas mellan rådet och Europaparlamentet om direktivet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser inte att det bör införas en särskild lag om deltagande i kriminell organisation. Något initiativ från riksdagen bör därför inte tas i frågan utan motion 2012/13:Ju288 (SD) yrkande 1 bör avslås.

Utskottet anser att försiktighet måste iakttas när det är fråga om att lätta på beviskraven i brottmål. Utskottet noterar dock i sammanhanget att den utredning som regeringen överväger att tillsätta och som ska se över hur straffrätten bidrar till att motverka organiserad brottslighet och gängrelaterad brottslighet, kan komma att få i uppdrag att överväga olika aspekter på frågan om hur ansvaret för delaktighet i brottslig verksamhet skulle kunna skärpas. Något tillkännagivande bör inte göras till regeringen med anledning av motion 2012/13:Ju288 (SD) yrkande 6. Riksdagen bör avslå motionsyrkandet.

Redan gällande lagstiftning gör det möjligt att förverka inte bara utbyte av ett visst konkret brott, utan också utbyte av en inte närmare preciserad brottslig verksamhet, s.k. utvidgat förverkande (36 kap. 1 b § brottsbalken). Utskottet noterar att ett förslag till direktiv om frysning och förverkande av vinning av brott inom EU för närvarande bereds inom EU. Förslaget rör bl.a. möjligheten till utvidgat förverkande. Mot denna bakgrund är det inte nödvändigt med ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2012/13:Ju288 (SD) yrkande 7. Motionsyrkandet bör avslås.

Ett omfattande arbete bedrivs mot den grova organiserade brottsligheten, bl.a. genom regeringens initiativ till nationell mobilisering mot denna typ av brottslighet. Utskottet anser mot denna bakgrund att något tillkännagivande om behovet av ett åtgärdsprogram mot organiserad brottslighet inte bör göras till regeringen. Vidare har frågan om möjligheten att förbjuda kriminella gäng redan utretts varför något tillkännagivande om att utreda denna fråga inte bör göras till regeringen. Sammanfattningsvis anser utskottet att motion 2012/13:Ju265 (S) bör avslås.

Hot mot tjänsteman m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om att förtroendevalda politiker ska omfattas av lagstiftningen om våld eller hot mot tjänsteman.

Jämför reservation 10 (SD).

Motionerna

I motionerna 2011/12:Ju205 och 2012/13:Ju305 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD) anføres att folkvalda politiker ska omfattas av det skydd som 17 kap. brottsbalken ger i fråga om brott mot allmän verksamhet. I motion 2011/12:Ju221 av Thoralf Alfsson (SD) efterfrågas att förtroendevalda politiker ska omfattas av lagstiftningen om våld eller hot mot tjänsteman i 17 kap. 1 § brottsbalken.

Bakgrund

Den som med våld eller hot om våld förgriper sig mot en person i dennas myndighetsutövning, tvingar eller hindrar personen att göra något eller hindrar personen från att göra något som ingår i myndighetsutövningen, eller hämnas för något som personen har gjort i sin myndighetsutövning, döms enligt 17 kap. 1 § brottsbalken för våld eller hot mot tjänsteman till fängelse i högst fyra år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader. Detsamma gäller om någon förgriper sig mot en person som tidigare har utövat myndighet, på grund av något som personen har gjort eller inte gjort i samband med myndighetsutövningen.

Av 29 kap. 1 § brottsbalken framgår att straffet ska bestämmas inom ramen för den tillämpliga straffskalan efter brottets eller den samlade brottslighetens straffvärde. Samtidigt ska man beakta intresset av en enhetlig rättstillämpning. När man bedömer straffvärdet ska man beakta den skada, kränkning eller fara som gärningen har inneburit, vad den tilltalade har

insett eller borde ha insett om detta samt de avsikter eller motiv som han eller hon har haft. Det ska särskilt beaktas om gärningen har inneburit ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person.

Exempel på angrepp som har ansetts innebära ett allvarligt angrepp på någons liv eller hälsa eller trygghet till person är mord, dråp, grov misshandel och annan misshandel av allvarligare slag, människorov, olaga frihetsberövande, grov kvinnofridskränkning, grov fridskränkning samt rån och grovt rån, men däremot inte förmögenhetsbrott som enbart har inneburit angrepp på någons ekonomiska trygghet. Andra exempel på angrepp som omfattas är grövre fall av olaga tvång, olaga hot, utpressning, myteri, våld eller hot mot tjänsteman, övergrepp i rättssak och brott mot lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor (se Berggren m.fl., Brottsbalken [1 juli 2012, Zeteo], kommentaren till 29 kap. 1 §).

Kommittén om hot och våld mot förtroendevalda föreslog i betänkandet Jakten på makten (SOU 2006:46) en särskild straffskärpningsgrund för sådana fall där ett brott begås mot en förtroendevald eller dennes närstående på grund av förtroendeuppdraget. Förslaget har inte lett till någon ny lagstiftning.

Brotsförebyggande rådet (Brå) har på uppdrag av regeringen genomfört en utredning, Politikernas trygghetsundersökning (Brå 2012:14), där närmare 10 000 förtroendevalda politiker har svarat på frågor om oro och utsatthet för hot, våld och trakasserier i samband med sitt uppdrag som politiker under 2011. Av undersökningen framgår bl.a. att nästan en av sex förtroendevalda uppger sig ha blivit utsatta för brott eller en liknande obehaglig händelse, vilket innebär att hot och våld mot förtroendevalda är ett högst reellt demokratiskt problem. Vidare framgår att graden av utsatthet inte är jämnt fördelad mellan de förtroendevalda, utan skiftar mellan partier och är beroende av typ av uppdrag och position inom en politisk församling eller nämnd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att brottet våld eller hot mot tjänsteman förutsätter att hotet eller våldet riktar sig mot någon i "hans myndighetsutövning", som det står i lagen. Då våld eller hot mot förtroendevalda många gånger inte riktar sig mot den förtroendevaldes myndighetsutövning är lagstiftningen om våld eller hot mot tjänsteman inte tillämplig på dessa. Däremot är sådana gärningar i regel straffbara som misshandel eller olaga hot. Utskottet ser mycket allvarligt på förekomsten av våld, hot och trakasserier mot förtroendevalda politiker. Utskottet anser dock inte att det finns skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen om att denna grupp ska omfattas av det skydd som ges i 17 kap. brottsbalken. Motionerna 2011/12:Ju205 (SD), 2011/12:Ju221 (SD) och 2012/13:Ju305 (SD) bör avslås.

Tjänstefel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att återinföra det personliga ansvaret för offentliganställda vid grova tjänstefel i samband med myndighetsutövning.

Motionen

I motion 2012/13:Ju378 av Jan Ericson (M) anförs att det personliga ansvaret för offentliganställda vid grova tjänstefel i samband med myndighetsutövning bör återinföras.

Bakgrund

Den som uppsåtligen eller av oaksamhet vid myndighetsutövning genom en handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften ska enligt 20 kap 1 § brottsbalken dömas för tjänstefel till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen är att anse som ringa med hänsyn till gärningsmannens befogenheter, uppgiftens samband med myndighetsutövningen i övrigt eller på grund av andra omständigheter, ska gärningsmannen inte dömas till ansvar.

Om ett sådant brott har begåtts uppsåtligen och är att anse som grovt, ska gärningsmannen dömas för grovt tjänstefel till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. När man bedömer om brottet är grovt ska man särskilt beakta om gärningsmannen allvarligt har missbrukat sin ställning eller om gärningen för någon enskild eller det allmänna har medfört allvarligt förfång eller en otillbörlig förmån som är betydande.

Vid tiden före 1975 års ämbetsansvarsreform, var det straffrättsliga ansvaret för fel och försummelse i tjänsten lika mycket värt som det disciplinära ansvaret. Ett långtgående, särskilt straffrättsligt ansvar gällde för offentligt anställda tjänstemän. För i princip varje fel eller försummelse i tjänsten kunde ansvar utdömas för i vart fall tjänstefel. För tjänstefel dömdes en ämbetsman som av försummelse, oförstånd eller oskicklighet åsidosatte vad som ålåg honom eller henne enligt lag, instruktion eller annan författning, särskild föreskrift eller tjänstens beskaffenhet. (Se Eskil Hinn och Lennart Aspegren, Offentlig arbetsrätt, En kommentar till lagreglerna om statlig och kommunal anställning [18 maj 2010, Zeteo]).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den nuvarande utformningen av bestämmelsen om tjänstefel är väl avvägd. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av motion 2012/13:Ju378 (M) bör därför inte göras. Motionen bör avslås.

Solidariskt straffansvar för ledande personer i företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om solidariskt straffansvar för ledande personer i företag.

Motionerna

I motion 2011/12:Ju246 av Göran Montan (M) begärs en översyn av möjligheten att införa ett solidariskt straffansvar för firmatecknare, styrelseledamöter och nyckelpersoner i företag som begår brott. Motionären anför att det saknas egentliga påföljder som avskräcker företagets ledning från att begå brott och därför bör ett solidariskt straffansvar införas. I motion 2012/13:Ju272 av Thomas Finnborg (M) föreslås att regeringen bör överväga att införa ett solidariskt straffansvar för firmatecknare, styrelseledamöter och verkställande ledning i de företag, organisationer och myndigheter där staten är ägare eller där andra påverkansformer är tillgängliga.

Bakgrund

Enligt 36 kap. 7 § brottsbalken ska en näringsidkare som har begått ett brott i näringsverksamheten få en företagsbot om en allmän åklagare yrkar på det eller om det för brottet är föreskrivet strängare straff än penningböter och näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen hade kunnat krävas för att förebygga brottsligheten. Näringsidkaren kan även få en företagsbot om brottet har begåtts av en person i ledande ställning med befogenhet att företräda näringsidkaren eller att fatta beslut på näringsidkarens vägnar, eller en person som på något annat sätt har haft ett särskilt ansvar för tillsyn eller kontroll i verksamheten.

En företagsbot ska fastställas till lägst 5 000 kronor och högst 10 miljoner kronor (36 kap. 8 § brottsbalken). Enligt 36 kap. 9 § brottsbalken ska den som bestämmer storleken på företagsboten beakta straffskalan för brottet och ta särskild hänsyn till den skada eller fara som brottsligheten har inneburit samt till brottslighetens omfattning och förhållande till näringsverksamheten. Skälig hänsyn ska också tas till om näringsidkaren tidigare har ålagts att betala företagsbot.

Utskottets ställningstagande

För brott som begåtts av näringsidkare inom näringsverksamheten finns, inom straffrätten, bestämmelser om företagsbot i 36 kap. 7 § brottsbalken. Utskottet anser inte att det finns skäl för riksdagen att ge regeringen till känna att den bör överväga om ett sådant solidariskt straffansvar för brott som begärs i motionerna 2011/12:Ju246 (M) och 2012/13:Ju272 (M) ska införas. Motionerna bör avslås.

Trafikbrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om bl.a. skärpta straff för återfall i rattfylleri, särskilda vållandebrott vid rattfylleri, eftersupning och utökade möjligheter att förverka fordon som använts vid trafikbrott.

Jämför reservationerna 11 (S), 12 (S, V), 13 (S), 14 (S) och 15 (SD) samt särskilt yttrande 2 (S, MP, V).

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 57 efterfrågas dels skärpta straff för återfall i rattfylleri, dels ökade insatser för vård och behandling av de dömda. I yrkande 58 i samma motion och i kommittémotion 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 69 anförs att två särskilda vållandebrott, vållande till annans död vid fordonstrafik och vållande till kroppsskada eller sjukdom vid fordons- trafik, bör införas vid rattfylleri.

I motion 2011/12:Ju369 av Tuve Skånberg (KD) begärs att rattfylleri, även om någon trafikolycka inte inträffar, alltid ska anses innefatta grov vårdslöshet i trafik.

I kommittémotion 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 59 efterfrågas ett förbud mot eftersupning. Även i motion 2012/13: So279 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 10 efterfrågas ett förbud mot eftersupning. Motionären anser att det efter norsk förebild bör införas ett förbud mot att dricka alkohol eller något annat berusningsmedel de första sex timmarna efter en körning när föraren förstår eller borde förstå att den kan föranleda en polisundersökning.

I motion 2011/12:Ju240 av Maria Lundqvist-Brömster (FP) efterfrågas en förstärkt lagstiftning vid trafikbrott i samband med olovlig körning. Enligt motionären bör det bli lättare för polisen att omhänderta bilnycklar vid misstanke om olovlig körning.

I kommittémotionerna 2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 60 och 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 70 framställs yrkanden om utökade möjligheter att förverka fordon som använts vid trafikbrott. Även i motionerna 2011/12:Ju288 av Anders Hansson (M) och 2011/12:Ju289 av Anders Hansson m.fl. (M) efterfrågas förbättrade möjligheter att beslagta fordon som använts vid olika trafikbrott. Yrkanden av denna innebörd framställs även i motionerna 2012/13: Ju210 av Kent Ekeröth (SD), 2012/13:Ju275 av Thomas Finnborg (M), 2012/13:Ju300 av Christer Akej och Sten Bergheden (båda M) och 2012/13: Ju352 av Johnny Skalin (SD).

I kommittémotionerna 2011/12:T429 Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 22 och 2012/13:T477 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39 efterfrågas bättre möjligheter att belägga fordon som använts vid trafikbrott med kvarstad.

I motionerna 2011/12:Ju406 och 2012/13:T478 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 1 anförs att dagsböter bör införas för hastighetsöverträdelse och likvärdigt risktagande i trafiken.

Bakgrund

Enligt 4 § första stycket lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen) ska den dömas för *rattfylleri* som kör ett motordrivet fordon eller en spårvagn efter att ha förtärt alkoholhaltiga drycker i så stor mängd att alkoholkoncentrationen under eller efter färden uppgick till minst 0,2 promille i blodet eller 0,10 milligram per liter i utandningsluften.

För rattfylleri döms också, enligt paragrafens andra stycke, den som kör ett motordrivet fordon eller en spårvagn efter att ha intagit narkotika som avses i 8 § narkotikastrafflagen (1968:64) i så stor mängd att det under eller efter färden finns något narkotiskt ämne kvar i blodet. Detta gäller dock inte om narkotikan intagits i enlighet med en läkares eller annan behörig receptutfärdares ordination.

Av tredje stycket i samma paragraf framgår att även den som vid framförandet av ett motordrivet fordon eller en spårvagn är så påverkad av alkoholhaltiga drycker att det kan antas att han eller hon inte på betryggande sätt kan framföra fordonet ska dömas för rattfylleri (s.k. kliniskt rattfylleri). Detsamma gäller om föraren är lika påverkad av något annat medel.

Straffet för rattfylleri är böter eller fängelse i högst sex månader. Är brottet grovt, ska föraren enligt 4 a § trafikbrottslagen dömas för grovt rattfylleri till fängelse i högst två år. När man bedömer om brottet är grovt ska man särskilt beakta om föraren har haft en alkoholkoncentration som uppgått till minst 1,0 promille i blodet eller 0,50 milligram per liter i utandningsluften, om föraren annars har varit avsevärt påverkad av alkohol eller något annat medel eller om framförandet av fordonet har inneburit en påtaglig fara för trafiksäkerheten.

Frågan om straffet för grovt rattfylleri behandlades i november 2012 av justitieministern i en fråga för skriftligt svar (2012/13:135). Hon skrev där:

Lagstiftarens roll är inte att styra rättstillämpningen i enskilda fall, utan att ge verktyg för den dömande verksamheten. Ett sådant verktyg är straffskalorna, som ger ramen för domstolarnas påföljdsbestämning. Det är sedan domstolarnas uppgift att tolka lagen och utveckla rättspraxis.

Straffskalan för grovt rattfylleri är utformad för att ge domstolarna möjlighet att välja en påföljd som beaktar rattfylleribrottets allvar. Högsta domstolen har uttalat att grovt rattfylleri innefattar gärningar med varierande straffvärde och att en viktig faktor vid bedömningen i

det enskilda fallet är de risker för trafiksäkerheten som gärningen typiskt sett inneburit och att bedömningen måste bli strängare ju större trafikfaran har varit (NJA 2003 s. 495).

Regeringen har särskilt skärpt straffet för rattfylleri som leder till dödsolyckor. I juli 2010 höjdes nämligen straffminimum för grovt vållande till annans död från fängelse i sex månader till fängelse i ett år. Vid bedömningen av om ett brott är grovt ska särskilt beaktas om gärningsmannen har varit påverkad av alkohol eller något annat medel.

Det är också viktigt att vidta åtgärder som kan hindra rattfylleri. Regeringen har bland annat i detta syfte nyligen remitterat ett förslag från en särskild utredare (Ds 2012:42) som innebär utökade möjligheter att förverka fordon som använts vid bland annat rattfylleribrott.

Samverkan mot alkohol och droger i trafiken, förkortat Smadit, är ett samverkansprojekt mellan Polismyndigheten, kommunerna, beroendevården, Länsstyrelsen och Trafikverket som innefattar en arbetsmodell som innebär att ertappade förare snabbt (inom 24 timmar) ska erbjudas vård för att minska återfallsfrekvensen.

I proposition 2009/10:147 Skärpta straff för allvarliga våldsbrott m.m. anförde regeringen (s. 25), med anledning av vad en remissinstans förespråkade, att det inte borde införas en särskild reglering för vållandebrott i samband med fordonstrafik. Skälet var att det skulle riskera att innebära att lika allvarliga fall av vållande till annans död behandlas olika beroende på i vilket sammanhang de begåtts.

I samma proposition föreslog regeringen även ett förtydligande av att återfall i brott ska beaktas i skärpande riktning. Utskottet tillstyrkte propositionen och uttalade att det var angeläget att den gällande regleringen om återfallets betydelse vid straffmätningen ges ett tillräckligt genomslag i domstolarnas praxis (bet. 2009/10:JuU32 s. 13 f.).

Socialutskottet föreslog i mars 2011, i betänkande 2010/11:SoU8, att riksdagen skulle ge regeringen till känna att den skulle återkomma till riksdagen med ett förslag till kriminalisering av *eftersupning*. Utskottet anförde att det inte är rimligt att någon ska kunna klara sig undan ansvar för rattfylleri genom att hävda att man i efterhand förtärt exempelvis alkohol. Riksdagen följde utskottet, se rskr. 2010/11:203.

Justitieministern gav i juli 2012 en utredare i uppdrag att biträda departementet med att överväga lagstiftning om eftersupning (Ju 2012:I). Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2013.

Enligt 7 § första stycket lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott (trafikbrottslagen) får ett fordon som har använts vid brott enligt lagen förklaras *förverkat*, om det behövs för att förebygga fortsatt sådan brottslighet och förverkande inte är oskäligt. Detsamma gäller annan egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt denna lag.

Justitieministern gav i mars 2011 en utredare i uppdrag att biträda departementet med en översyn av bestämmelserna om förverkande av fordon vid trafikbrott. I augusti 2012 redovisade utredaren sitt uppdrag i departementspromemorian Förverkande av fordon vid trafikbrott (Ds 2012:42) och föreslog i den att möjligheten att förverka ett fordon som har använts

vid brott enligt lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott utvidgas. Förslaget innebär att ett fordon som använts vid brott enligt trafikbrottslagen ska förverkas, om den som döms har gjort sig skyldig till flera fall av olovlig körning, rattfylleri eller grovt rattfylleri under en begränsad tid. I dessa fall förutsätts att förverkande behövs för att förebygga fortsatt trafikbrottslighet. Utredaren föreslår även att man ska kunna avstå från förverkande endast om det är uppenbart oskäligt. Därutöver föreslås en möjlighet att i stället för fordonet förklara dess värde förverkat. Promemorian är för närvarande föremål för remissbehandling.

Indrivning av böter, vare sig de bestämts av domstol eller genom godkännande av strafföreläggande eller föreläggande av ordningsbot, sker enligt bötesverkställighetslagen (1979:189) genom uppbörd eller indrivning. Uppbörd sker genom frivillig betalning av bötesbeloppet till Rikspolisstyrelsen. Indrivning är en tvångsåtgärd som vidtas av Kronofogdemyndigheten. Bötesstraff som bestämts i Sverige kan under vissa förutsättningar verkställas utomlands med stöd av lagen (2009:1427) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen.

Enligt 26 kap. 1 § rättegångsbalken är det möjligt att belägga egendom med *kvarstad* i syfte att säkerställa att böterna betalas. Bestämmelsen lyder:

Är någon skäligen misstänkt för brott och kan det skäligen befaras, att han genom att avvika eller genom att undanskaffa egendom eller annorledes undandrager sig att betala böter, värdet av förverkad egendom, företagsbot eller annan ersättning till det allmänna eller skadestånd eller annan ersättning till målsägande, som kan antagas komma att på grund av brottet ådömas honom, får förordnas om kvarstad på så mycket av hans egendom att fordringen kan antas bli täckt vid utmätning.

Kvarstad får beslutas endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller något annat motstående intresse.

Sedan den 1 januari 2010 gäller lagen (2010:1439) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen (bet. 2009/10:JuU3, rskr. 2009/10:33). Lagen möjliggör såväl ett verkställande av beslut om svenska bötesstraff i andra medlemsstater som ett verkställande av beslut om bötesstraff från andra medlemsstater i Sverige.

I trafikförordningen (1998:1276) finns bestämmelser om ansvar för hastighetsöverträdelse och andra förseelser i trafiken. Enligt förordningens kapitel 14 är påföljden för brott mot förordningens bestämmelser, med något enstaka undantag, bestämd till penningböter. Enligt 25 kap. brottsbalken ska *böter* dömas ut i dagsböter, penningböter eller normerade böter. Om en viss bötesform inte är föreskriven för brottet döms böter ut i dagsböter eller, om brottet bör leda till lägre straff än 30 dagsböter, i penningböter (1 §). Dagsböter ska bestämmas till ett antal av minst 30 och högst 150. Varje dagsbot fastställs till ett visst belopp fr.o.m. 50 kronor t.o.m. 1 000 kronor, efter vad som bedöms skäligt med hänsyn till den tilltalades

inkomst, förmögenhet, försörjningsskyldighet och ekonomiska förhållanden i övrigt (2 §). Penningböter ska bestämmas till lägst 200 kronor och högst 4 000 kronor (3 §).

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat motionsyrkanden om att påföljden för trafikförseelser ska vara dagsböter och inte penningböter. I samband med den höjning av bötesbeloppen som genomfördes hösten 2006 (prop. 2005/06:122, bet. 2005/06:JuU25, rskr. 2005/06:262) tog regeringen även upp frågan om förhållandet mellan penningböter och dagsböter samt anförde (prop. 2005/06:122 s. 10 f.) bl.a. att den föreslagna höjningen av det lägsta dagsbotsbeloppet aktualiserar frågan om även det högsta dagsbotsbeloppet bör höjas. En sådan höjning väcker enligt regeringen principiella frågor om bötessystemet i stort. Det saknades dock underlag för en genomgripande analys av förhållandet mellan penningböter och dagsböter samt systemet för användningen av bötesstraff. De frågor av principiell natur som togs upp i propositionen skulle vidare bli föremål för överväganden inom ramen för en allmän påföljdsöversyn som tidigare meddelats. I samband med behandlingen av propositionen om att höja bötesbeloppen fann utskottet inte skäl att föregripa den aviserade översynen och avstyrkte därför ett motionsyrkande som liknade de nu aktuella. Vid den senaste behandlingen i januari 2010 (bet. 2009/10:JuU7 s. 48 f.) vidhöll utskottet att den allmänna påföljdsöversynen inte borde föregripas.

Påföljdsutredningen lämnade i maj 2012 sitt betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34). Utredningen, som bl.a. haft i uppdrag att se över förhållandet mellan dagsböter och penningböter, föreslår bl.a. att ett dagsbotsstraff alltid bör vara mer ingripande än ett penningbotsstraff. Ett dagsbotsstraff bör därför enligt utredningens förslag alltid överstiga vad som i dag kan betalas i penningböter dvs. 4 000 kr. Utredningens förslag har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

I motion 2011/12:Ju359 (S) yrkande 57 efterfrågas skärpta straff och andra åtgärder som vård och behandling för att förhindra återfall i rattfylleri. Utskottet konstaterar att bestämmelserna om straffmätning i brottsbalken har förtydligats sedan den 1 juli 2010 på så sätt att återfall i brott ska beaktas i skärpande riktning när man bestämmer straff. Vidare har Påföljdsutredningen haft till uppdrag att se över betydelsen av tidigare brottslighet när påföljden bestäms. Utskottet delar motionärernas uppfattning att det är viktigt att de som gör sig skyldiga till rattfylleri erbjuds vård och behandling. Utskottet ser därför positivt på den verksamhet som bedrivs inom samverkansprojektet Smadit, som innebär att ertappade förare snabbt ska erbjudas vård (inom 24 timmar) för att minska återfallsfrekvensen. Något tillkännagivande till regeringen med anledning av vad som anförs i motionen är inte nödvändigt, utan den bör avslås.

Utskottet är inte berett att föreslå att särskilda vållandebrott ska införas för trafikbrott. Motionerna 2011/12:Ju359 (S) yrkande 58 och 2012/13:Ju373 (S) yrkande 69 bör därför avslås.

Frågan huruvida ett rattfylleribrott ska anses innefatta grov vårdslöshet i trafik får bedömas i varje enskilt fall. Utskottet kan därför inte ställa sig bakom yrkandet i motion 2011/12:Ju369 (KD) om att rattfylleri alltid ska innefatta grov vårdslöshet i trafik. Riksdagen bör avslå motionen.

Frågan om eftersupning ska kriminaliseras utreds för närvarande inom Regeringskansliet. Utredningen och den efterföljande beredningen bör inte föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionerna 2011/12:Ju359 (S) yrkande 59 och 2012/13:So279 (KD) yrkande 10.

I motion 2011/12:Ju240 (FP) efterfrågas utökade möjligheter för polisen att omhänderta bilnycklar vid misstanke om olovlig körning. Utskottet är inte berett att föreslå att någon sådan specifik bestämmelse införs i t.ex. polislagen. Motionen bör därför avslås.

I ett stort antal motioner föreslås att möjligheterna att förverka fordon som använts vid trafikbrott utökas. Utskottet konstaterar att en utredare har lämnat förslag i linje med vad som föreslås i motionerna och att dessa förslag för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Beredningen bör inte föregripas. Riksdagen bör därför avslå motionerna, 2011/12:Ju288 (M), 2011/12:Ju289 (M), 2011/12:Ju359 (S) yrkande 60, 2012/13:Ju210 (SD), 2012/13:Ju275 (M), 2012/13:Ju300 (M), 2012/13:Ju352 (SD) och 2012/13:Ju373 (S) yrkande 70.

I motionerna 2011/12:T429 (S) yrkande 22 och 2012/13:T477 (S) yrkande 39 efterfrågas förbättrade möjligheter att belägga fordon med kvarstad för att förmå bl.a. utländska yrkesförare som dömts till böter för trafikbrott att betala sina böter. Utskottet konstaterar att möjligheterna att verkställa beslut om svenska bötesstraff i andra medlemsstater torde ha förbättrats efter det att lagen (2010:1439) om erkännande och verkställighet av bötesstraff inom Europeiska unionen trädde i kraft den 1 januari 2010. I de situationer som beskrivs i motionerna torde det i stället för beslut om kvarstad kunna bli aktuellt med ett förverkande av fordon. Utskottet är inte berett att föreslå ett tillkännagivande till regeringen om att förändra förutsättningarna för att belägga egendom med kvarstad. Motionerna bör avslås.

I motionerna 2011/12:Ju406 (SD) yrkande 1 och 2012/13:T478 (SD) yrkande 1 begärs att penningböter ska ersättas med dagsböter när det gäller hastighetsöverträdelse. Förhållandet mellan dagsböter och penningböter har behandlats av Påföljdsutredningen vars betänkande för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Beredningen av betänkandet bör inte föregripas. Motionerna bör avslås.

Narkotikabrott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår fem motionsyrkanden som efterfrågar en skärpt bedömning av vad som utgör grovt brott när det gäller innehav eller smuggling av kat. Riksdagen avslår vidare ett motionsyrkande om en översyn av straffskalan för narkotikabrott för att intagna ska kunna ges möjlighet till vård under en längre tid.

Jämför reservation 16 (SD).

Motionerna

I motionerna 2011/12:Ju223 av Åsa Lindestam (S), 2011/12:Ju357 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M), 2011/12:Ju383 av Lars Isovaara m.fl. (SD), 2011/12:Ju410 och 2012/13:Ju226 av Carina Herrstedt (SD) efterfrågas en skärpt bedömning av vad som utgör grovt brott vid innehav av kat.

I motion 2011/12:Ju290 av Margareta B Kjellin (M) efterfrågas en översyn av straffskalan för narkotikabrott i syfte att ha möjlighet att ge intagna vård under en längre tid.

Bakgrund

I narkotikastrafflagen (1968:64) står följande.

Den som olovligen innehar, brukar eller tar annan olovlig befattning med narkotika döms, om gärningen sker uppsåtligen, för narkotikabrott till fängelse i högst tre år (1§ första stycket 6).

Är brottet att anse som grovt döms till fängelse, lägst två år och högst tio år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om det har utgjort ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt, avsett särskilt stor mängd narkotika eller eljest varit av särskilt farlig eller hänsynslös art. Bedömningen ska grundas på en sammanvägning av omständigheterna i det särskilda fallet (3 §).

Motionsyrkanden om skärpta straff för kat behandlades senast i januari 2011 (bet. 2010/11:JuU8 s. 42 f.). Utskottet anförde då att det alltjämt var av uppfattningen att det är en sak för rättstillämpningen att utifrån farlighetsbedömningar m.m. avgöra vilka mängder som i praktiken bör utgöra gränserna för de olika brottstyperna. I sammanhanget redovisades att en rapport från Åklagarmyndigheten i mars 2009 (rätts-PM 2009:1) presenterat en allsidig genomgång av farlighetskriterierna kring enskilda narkotika-preparat där det lämnats rekommendationer för straffvärdesbedömningen. Syftet med promemorian uppgavs vara att ge vägledning för farlighetsbedömningar i narkotikamål, bl.a. då dessa bedömningar har betydelse för

såväl bedömningen av ett narkotikabrotts rubricering som för straffmätningen. I rapporten rekommenderades gränsen för grovt brott vad gäller kat vara en mängd överstigande 200 kilo.

Under det andra halvåret 2011 gjorde Högsta domstolen i fyra narkotikadomar generella uttalanden om principerna för rubricering och straffmätning i narkotikamål samt om art och mängd som straffvärdefaktorer (NJA 2011 s. 357 och NJA 2011 s. 675 samt i en dom den 6 december 2011 i mål nr B 2521-11).

I rättsfallet NJA 2011 s. 357, där de fängelsestraff för grovt narkotikabrott som tingsrätten och hovrätten dömt ut sänktes väsentligt, uttalade Högsta domstolen bl.a. följande:

Problemen med osäkerheter och risker för missvisande jämförelser visar sig särskilt när det gäller större mängder narkotika. En mekanisk tillämpning av tabeller medför i sådana fall – utöver att andra och i många fall viktigare faktorer för bedömningen av straffvärdet inte kommer i beaktande – betydande risker för inadvartenser i dömandet. Att tabellerna ändå utsträckts till att omfatta större mängder torde, sammantaget med den utformning som de där har, dessutom ha medverkat till problemet att det beträffande narkotikabrott inte finns något utrymme för egentlig straffmätning vid den grövsta brottsligheten (jfr NJA 2010 s. 592).

När det gäller de övre delarna av straffskalan för grovt brott får mot bakgrund av det anförda tabeller utifrån art och mängd anses fylla en begränsad funktion. I sådana fall utgör den mängd narkotika som den tilltalade har tagit befattning med i första hand en indikation på huruvida hanteringen har ”utgjort ett led i en verksamhet som har bedrivits i större omfattning eller yrkesmässigt” (jfr härtill även 29 kap. 2 § 6 BrB).

I rätts-PM 2011:10 från Åklagarmyndigheten, som ersatt bl.a. rätts-PM 2009:1, lämnas preparatbeskrivningar. Med hänsyn till den pågående rätts- och praxisutvecklingen lämnas det dock inte några detaljerade uppgifter om rubricerings- och straffvärdesbedömning baserat enbart på mängd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vidhåller att det är en sak för rättstillämpningen att utifrån farlighetsbedömningar m.m. avgöra vilka mängder som i praktiken bör utgöra gränserna för de olika brottstyperna i narkotikastrafflagen. Utskottet konstaterar vidare att Högsta domstolen i ett antal domar under 2011 gjort generella uttalanden i fråga om principerna för rubricering och straffmätning i narkotikamål samt om art och mängd som straffvärdefaktorer. Dessa uttalanden har fått till följd att de mängdbedömningar som tidigare tillämpats inte längre har en lika avgörande inverkan på om ett narkotikabrott ska bedömas som grovt. Motionerna 2011/12:Ju223 (S), 2011/12:Ju357 (M), 2011/12:Ju383 (SD), 2011/12:Ju410 (SD) och 2012/13:Ju226 (SD) bör avslås.

Utskottet kan inte ställa sig bakom förslaget i motion 2011/12:Ju290 (M) att en översyn bör göras av straffskalan för narkotikabrott för att intagna med narkotikaproblem ska ges möjlighet till vård under längre tid. Motionen bör avslås.

Preskription

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att preskriptionstiden ska avskaffas när det gäller grovt våld och övergrepp mot barn. Vidare avslår riksdagen två motionsyrkanden om att avskaffa preskriptionstiden för grova vålds- och sexualbrott och ett motionsyrkande om att förlänga preskriptionstiden för könsstympningsbrott.

Jämför reservation 17 (SD) och särskilt yttrande 3 (S).

Motionerna

I motion 2011/12:Ju225 av Hillevi Larsson m.fl. (S) begärs att preskriptionstiden ska avskaffas när det gäller grovt våld och övergrepp mot barn. Enligt motionärerna bör grövre fall av misshandel av barn behandlas likadant som sexuella övergrepp mot barn när det gäller preskriptionstider.

I partimotion 2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 8 begärs att åtalpreskription, påföljdspreskription och absolut preskription bör tas bort för grova våldsbrott. I motion 2012/13:Ju264 av Kent Ekeröth (SD) efterfrågas ett lagförslag som tar bort åtalpreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för grova vålds- och sexualbrott.

I motion 2012/13:So359 av Desirée Pethrus (KD) yrkande 2 efterfrågas förlängd preskriptionstid för könsstympningsbrott.

Bakgrund

För brott enligt brottsbalken gäller de bestämmelser om åtals- och påföljds-preskription som följer av 35 kap. brottsbalken.

Enligt 35 kap. 1 § första stycket brottsbalken (åtalpreskription) gäller att påföljd för brott inte får dömas ut om inte den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom

- två år, om det inte kan följa svårare straff på brottet än fängelse i ett år
- fem år, om svåraste straffet är högre men inte över fängelse i två år
- tio år, om svåraste straffet är högre men inte över fängelse i åtta år
- femton år, om svåraste straffet är fängelse på viss tid över åtta år
- tjugofem år, om fängelse på livstid kan följa på brottet.

Av bestämmelsens andra stycke framgår att om en handling innefattar flera brott får påföljd dömas ut för alla brotten så länge påföljd kan dömas ut för något av dem. De ovan angivna tiderna ska enligt 35 kap. 4 § samma balk, som huvudregel räknas från den dag brottet begicks.

Enligt 35 kap. 2 § brottsbalken gäller dock inte bestämmelserna om bortfallande av påföljd för vissa brott som anges särskilt i lagrummet, bl.a. mord och dråp, såvida gärningsmannen begått brotten efter det att han eller hon fyllt 21 år.

Vidare finns i 35 kap. 4 § brottsbalken bestämmelser om en senareläggning av utgångspunkten för preskriptionsberäkning för sexualbrott som riktat sig mot barn och brott mot lagen (1982:316) om förbud mot könsstympning av kvinnor och försök till sådana brott. Preskriptionstiden börjar i dessa fall att räknas från den dag som målsäganden fyller eller skulle ha fyllt 18 år.

I 35 kap. 6 § finns bestämmelser om absolut preskription, dvs. tider som gäller oberoende av om häktning skett eller åtal delgetts. Enligt lagrummet får inte i något fall påföljd dömas ut sedan det från den dagen som anges i 4 § (dvs. som huvudregel sedan den dag då brottet begicks) har förflutit

- fem år, om det inte kan följa svårare straff på brottet än böter och tid för att döma ut påföljd för brottet bestäms enligt 1 § 1
- femton år, om det svåraste straffet är högre men inte över fängelse i två år
- trettio år i övriga fall.

I 35 kap. 8 § finns bestämmelser om s.k. påföljdspreskription. Dessa regler innebär att ett fängelsestraff som inte har börjat verkställas inom en viss tid från det att domen vann laga kraft bortfaller. Ett fängelsestraff på högst ett år bortfaller således om det inte har börjat verkställas inom fem år från det att domen vann laga kraft. För ett fängelsestraff på livstid gäller en preskriptionstid på trettio år.

Vintern 2009/10 behandlade utskottet i betänkande 2009/10:JuU10 proposition 2009/10:50 Avskaffande av preskription för vissa allvarliga brott. I propositionen föreslogs att åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för mord, dråp, grovt folkrättsbrott, folkmord samt terroristbrott som begås genom mord eller dråp skulle avskaffas beträffande vuxna lagöverträdare. Även försök till mord, dråp, folkmord samt terroristbrott som begås genom mord eller dråp föreslogs undantas beträffande vuxna lagöverträdare från preskription. Utskottet tillstyrkte propositionen. Riksdagen följde utskottet (rskr. 2009/10:180).

I oktober 2010 lämnade 2008 års sexualbrottsutredning betänkandet Sexualbrottslagstiftningen – utvärderingen och reformförslag (SOU 2010:71). I betänkandet lämnas förslag till förändringar av sexualbrottslagstiftningen. Utredningen föreslår bl.a. att preskriptionstiden förlängs för utnyttjande av barn för sexuell posering, brott av normalgraden, genom att den börjar

löpa först den dag barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet och en lagrådsremiss är planerad till början av 2013.

I departementspromemorian Genomförandet av EU:s direktiv om att bekämpa sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi (Ds 2012:45) föreslås bl.a. vissa ändringar i reglerna om preskription. Dessa skulle innebära att preskriptionstiden för de allra flesta sexualbrott mot barn inte börjar löpa förrän barnet fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Promemorian bereds inom Justitiedepartementet och en proposition är planerad till hösten 2013.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det i såväl Sexualbrottsutredningens betänkande som i departementspromemorian Genomförandet av EU:s direktiv om att bekämpa sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi, föreslås förlängda preskriptionstider när det gäller sexualbrott mot barn. Båda ärendena bereds för närvarande inom Regeringskansliet och denna beredning bör enligt utskottet inte föregripas. Motion 2011/12: Ju225 (S), som får anses åtminstone delvis tillgodosedd med det anförda, bör avslås.

Sedan den 1 juli 2010 är preskriptionstiden avskaffad för ett antal grova brott, bl.a. mord och dråp. Utskottet är inte berett att föreslå att preskriptionstiden ska avskaffas för ytterligare brott. Motionerna 2011/12: Ju411 (SD) yrkande 8 och 2012/13: Ju264 (SD) bör därför avslås.

För könsstympningsbrott gäller redan i dag att preskriptionstiden inte börjar löpa förrän från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt 18 år. Något tillkännagivande från riksdagen till regeringen är därför inte nödvändigt med anledning av motion 2012/13: So359 (KD) yrkande 2. Motionen bör avslås.

Straffmätning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. ändrad straffskala vid flerfaldig brottslighet, att personer dömda till livstids fängelse som återfaller i brottslighet på fängelsenivå under provotid vid villkorlig frigivning alltid bör återgå till tidigare livstidsstraff och att utvisning till men för den tilltalade inte längre ska beaktas vid straffmätningen.

Jämför reservationerna 18 (SD), 19 (SD), 20 (SD) och 21 (SD).

Motionerna

I partimotion 2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9 och motion 2011/12:Ju391 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD) yrkande 1 anförs att tilläggsstraffskalan vid flerfaldig brottslighet bör utvidgas. Även i motion 2012/13:Ju259 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD) yrkande 1 efterfrågas en utvidgad tilläggsstraffskala vid flerfaldig brottslighet. Motionärerna pekar vidare på att det i vissa fall finns behov av att frånga regeln om strafftillägg. En sådan situation är när en person har begått flera grova våldsbrott och sedan blir ställd inför rätta. I den situationen ska kumulationsprincipen kunna användas och brottslingen få sina straff adderade på varandra.

I motion 2012/13:Ju208 av Kent Ekeröth (SD) anförs att personer dömda till livstids fängelse som återfaller i brottslighet på fängelsenivå under prövotid vid villkorlig frigivning alltid bör återgå till tidigare livstidsstraff och att tidigare tidsbestämningar och farlighetsbedömningar som lett till frigivningen ska upphävas.

I motion 2012/13:Ju218 av Kent Ekeröth (SD) anförs att det faktum att otillåtna eller kränkande utredningsmetoder använts för att klarlägga en gärningsmans skuld inte ska beaktas i straffflinrande hänseende.

I motion 2012/13:Ju216 av Kent Ekeröth (SD) anförs att utvisning till men för den tilltalade inte längre ska beaktas vid straffmätningen.

I motion 2012/13:Ju369 av Kent Ekeröth (SD) anförs att det ska ses som en försvårande omständighet att ett brott begåtts under eller omedelbart efter en störning av den allmänna ordningen.

Bakgrund

Bestämmelser om fängelsestraffets längd när någon döms för flera brott finns i 26 kap. 2 § brottsbalken. Av detta följer att fängelse på viss tid inte får överstiga vare sig de högsta straffen för brotten sammanlagda med varandra eller arton år. Fängelsestraffet får inte heller överstiga det svåraste straffet med mer än ett år om det svåraste straffet är kortare än fängelse i fyra år. Om det svåraste straffet är fängelse i fyra år men inte uppgår till fängelse i åtta år får det svåraste straffet överskridas med två år. Om slutligen det svåraste straffet är fängelse i åtta år eller längre får det svåraste straffet överskridas med fyra år. Det anförda innebär t.ex. att straffet för två eller flera fall av misshandel och/eller stöld maximalt är fängelse i tre år. Om det däremot är fråga om flera fall av t.ex. grov stöld är det maximala straffet fängelse i åtta år.

Av 30 kap. 3 § brottsbalken följer att rätten, när någon döms för flera brott, ska döma till gemensam påföljd för brotten, om inte något annat är föreskrivet. Om det finns särskilda skäl får rätten för ett eller flera brott döma till böter och samtidigt döma till annan påföljd för brottsligheten i

övrigt. Vidare får rätten döma till fängelse för ett eller flera brott samtidigt som den dömer till villkorlig dom eller skyddstillsyn för brottsligheten i övrigt.

Av de s.k. billighetsskälerna (29 kap. 5 § brottsbalken) framgår att rätten vid straffmätningen utöver brottets straffvärde i skälig omfattning ska beakta ett antal omständigheter, bl.a. om den tilltalade förorsakas men genom att han eller hon på grund av brottet utvisas ur riket (punkt 4). Av lagrummets andra stycke framgår att om det finns någon omständighet som avses i första stycket får rätten, om det finns särskilda skäl, döma till lindrigare straff än som är föreskrivet för brottet.

Utöver de omständigheter som anges i 29 kap. 5 § punkterna 1–7 ska rätten beakta om det finns någon annan omständighet som föranleder att den tilltalade får ett lägre straff än brottets straffvärde motiverar (punkt 8). Högsta domstolen har, i NJA 2011 s. 638, och med hänvisning till punkt 8, dömt till ett lindrigare straff än vad som var föreskrivet för brottet vid en bevisprovokation som polisen genomfört som bedömdes som otillbörlig.

Påföljdsutredningen lämnade, som nämnts tidigare, i maj 2012 sitt betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34). Den hade i uppdrag att bl.a. analysera frågan om straffvärdebestämningen vid flerfaldig brottslighet och vid behov lämna förslag som ger sådan brottslighet större genomslag vid påföljdsbestämningen eller som motverkar brottsligheten mer effektivt. Utredningen har därutöver bl.a. haft i uppdrag att se över de s.k. billighetsskälerna i 29 kap. 5 § brottsbalken. I betänkandet föreslår utredningen att man gör skillnad mellan ny brottslighet och nyupptäckt brottslighet. Förslagen innebär bl.a. att brott som begåtts efter en tidigare dom (s.k. ny brottslighet) alltid ska beaktas som återfall samt att regleringen om flerfaldig brottslighet (dvs. när straff ska bestämmas samtidigt för fler än ett brott) skärps på så sätt att dessa bestämmelser endast ska kunna tillämpas vid nyupptäckt brottslighet och inte vid återfall i brott. Konsekvensen blir att brott som begåtts i tiden efter en dom aldrig ska bedömas tillsammans med den brottslighet som omfattas av den tidigare domen. I stället ska brottsligheten beaktas som återfall med en försvårande betydelse vid påföljdsbestämningen.

När det gäller de s.k. billighetsskälerna föreslås när det gäller punkt 4, som avser att domstolen ska beakta om den tilltalade förorsakas men genom att han eller hon på grund av brottet utvisas ur riket, att ordet *genom* ska ersättas med *till följd av*. Bakgrunden till detta är att det inte bara är utvisningen i sig som kan innebära men för den tilltalade utan även den följd som en utvisning regelmässigt ger upphov till i form av en registrering i Schengens informationssystemets spärlista.

Utredningens förslag har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Påföljdsutredningen har behandlat frågan om straffvärdebestämningen vid flerfaldig brottslighet. Utredningens betänkande, som för närvarande bereds inom Regeringskansliet, bör inte föregripas. Motionerna 2011/12:Ju391 (SD) yrkande 1, 2011/12:Ju411 (SD) yrkande 9 och 2012/13:Ju259 (SD) yrkande 1 bör avslås av riksdagen.

Utskottet kan inte ställa sig bakom förslaget i motion 2012/13:Ju208 (SD) att personer dömda till livstids fängelse som återfaller i brottslighet på fängelsenivå under prövotid vid villkorlig frigivning alltid bör återgå till tidigare livstidsstraff och att tidigare tidsbestämningar och farlighetsbedömningar som lett till frigivningen ska upphävas. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2012/13:Ju218 (SD) om att det faktum att otillåtna eller kränkande utredningsmetoder använts för att klarlägga en gärningsmans skuld inte ska beaktas i strafflindrande hänseende. Huruvida förmildrande omständigheter förekommit får bedömas i varje enskilt fall. Motionsyrkandet bör avslås.

Utskottet är inte heller berett att ställa sig bakom förslaget i motion 2012/13:Ju216 (SD) om att rätten ska upphöra med att vid straffmätningen, utöver brottets straffvärde, i skälig omfattning beakta om den tilltalade förorsakas men genom att han eller hon på grund av brottet utvisas ur riket (29 kap. 5 § 4 brottsbalken). Motionen bör avslås.

I motion 2012/13:Ju369 (SD) föreslås att det ska ses som en försvårande omständighet att ett brott har begåtts under eller omedelbart efter en störning av den allmänna ordningen. Utskottet har en viss förståelse för motionärens synpunkt men anser inte att motionsyrkandet bör föranleda något initiativ från riksdagens sida. Motionen bör avslås.

Kollektivt begångna brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att införa en brottsrubricering där samtliga inblandade vid t.ex. ett mord kan dömas för medhjälp till detta brott.

Motionen

I motion 2012/13:Ju316 av Susanna Haby (M) begärs att regeringen bör överväga att införa en brottsrubricering där samtliga inblandade vid t.ex. ett mord kan bli dömda för medhjälp och att även överväga att införa en egen straffsats för denna typ av brott som begås kollektivt.

Bakgrund

Den väckta frågeställningen som berör den s.k. Lindomeproblematiken har behandlats av Straffansvarsutredningen i dess betänkande Straffansvarets gränser (SOU 1996:185). Den problematik som aktualiserades genom Lindomefallet gäller främst hur ansvarsfrågan ska bedömas när två personer har varit närvarande när ett brott har begåtts men det inte med tillräcklig grad av säkerhet går att avgöra vem av dem som begått brottet eller om de båda utfört gärningen tillsammans. Utredningens slutsats var att de straffrättsliga och straffprocessuella regler som gäller för närvarande motsvarar de krav som man kan ställa i en rättsstat. Enligt utredningen fanns det inte anledning att föreslå någon lagändring till följd av det inträffade. Utredningen framhöll i stället vikten av att stora ansträngningar görs för att säkra bevisning i fall som Lindome, se även svaret på den skriftliga frågan 1998/99:610. Från Justitiedepartementet har utskottet fått informationen att den slutsats som framfördes i Straffansvarsutredningens betänkande alltså jämt bedöms äga giltighet och att det inte är nödvändigt med lagändringar utan att det i stället är viktigt att polisens och åklagarnas utredningsåtgärder blir så bra och noggranna som möjligt.

Utskottets ställningstagande

När det gäller mål som berörs av den s.k. Lindomeproblematiken delar utskottet regeringens och Straffansvarsutredningens uppfattning att de straffrättsliga och straffprocessuella regler som gäller för närvarande motsvarar de krav som man kan ställa i en rättsstat och att det i stället är viktigt att stora ansträngningar görs för att säkra bevisning. Riksdagen bör därför inte ta något initiativ med anledning av motion 2012/13:Ju316 (M), utan den bör avslås.

Påföljder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att skyddstillsyn och kontraktsvård ska kunna utdömas även i mindre grova fall av barnmisshandel och om att det, för att utredningarna i barnmisshandelsfall ska bli effektivare, bör finnas riktlinjer för barns medverkan i rättsprocessen.

Jämför reservation 22 (S).

Motionerna

I motion 2011/12:Ju236 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) anförs att skyddstillsyn eller vård bör kunna utdömas i fall av barnmisshandel även om misshandeln är att betrakta som mindre grov. Enligt motionärerna bör den

flexibilitet som finns vad gäller påföljdsvalet i grövre fall även finnas i de mindre grova fallen. Vid en dom bör den dömde ha valmöjligheten att dömas till skyddstillsyn med kontraktsvård i stället för dagsböter.

Även i motionerna 2011/12:Ju330 och 2012/13:Ju379 yrkande 1 av Carina Ohlsson m.fl. (S) efterfrågas en större flexibilitet vad gäller påföljdsvalet i de mindre grova fallen av barnmisshandel. Motionärerna anför vidare att det, för att utredningarna ska bli effektivare, också är viktigt att det finns riktlinjer för barns medverkan i rättsprocessen.

Bakgrund

Påföljdsutredningen lämnade i maj 2012 sitt betänkande Nya påföljder (SOU 2012:34). Utredningen föreslår att de särskilda påföljderna skyddstillsyn och villkorlig dom – som i dag är alternativen till ett fängelsestraff – avskaffas. Påföljdssystemet för vuxna lagöverträdare ska bestå av två påföljder: böter och fängelse. Om ett fängelsestraff är på kortare tid än ett år och den tilltalade tidigare är ostraffad ska fängelsestraffet dömas ut villkorligt – lika för alla brottstyper. Ett villkorligt fängelsestraff ska alltså, till skillnad från villkorlig dom och skyddstillsyn, vara bestämt i tid. Ett villkorligt fängelsestraff ska alltid kombineras med en tilläggsanktion – böter, samhällstjänst, övervakning, hemarrest eller olika former av vård – som ska vara strängare och mer ingripande ju allvarigare brottet är.

Fängelsestraff på ett år eller mer ska bara kunna dömas ut villkorligt om de kombineras med ingripande missbruksvård eller liknande eller i mycket speciella undantagssituationer.

Vid återfall i brott ska det dömas ut ett villkorligt fängelsestraff med en strängare tilläggsanktion eller ett ovillkorligt fängelsestraff. Det ska också kunna beslutas att ett tidigare utdömt villkorligt fängelsestraff ska verkställas i anstalt.

Frivårdens insatser med vård och påverkan för att motverka återfall i brott ska utvecklas och öka i omfattning. Om den dömde inte frivilligt fullgör tilläggsanktionen ska det kunna beslutas att det villkorliga fängelsestraffet ska verkställas i anstalt.

Utredningens förslag har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har viss förståelse för de synpunkter som framförs i motionerna 2011/12:Ju236 (S), 2011/12:Ju330 (S) och 2012/13:Ju379 (S) yrkande 1 men konstaterar samtidigt att frågan om en påföljd ska bestämmas till dagsböter eller skyddstillsyn beror på brottets svårhetsgrad och inte vad som kan vara bäst för de berörda, ur t.ex. ekonomisk synvinkel. Det är vidare naturligtvis viktigt att barn i lämplig omfattning och med beaktande av barnkonventionens bestämmelser får komma till tals i rättsprocesser. Det

är dock rättstillämpningens sak att bilda praxis för hur detta ska gå till. Något tillkännagivande till regeringen är inte nödvändigt med anledning av motionerna utan dessa bör avslås.

Motioner som bereds förenklat

De motionsyrkanden som finns i bilaga 2 överensstämmer helt eller i huvudsak med yrkanden som behandlats tidigare under valperioden i betänkanterna 2010/11:JuU8 och 2012/13:JuU2. Riksdagen avslog då motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra en annan bedömning.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Hets mot folkgrupp, punkt 1 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju387 av Mattias Karlsson och Jonas Åkerlund (båda SD) och

2012/13:Ju397 av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (båda SD).

Ställningstagande

Uppfattningen att alla medborgare ska vara lika inför lagen och att ingen ska behöva utstå diskriminering på grund av sin börd eller etniska tillhörighet är en allmänt erkänd princip i den svenska samhällsdebatten.

I realiteten finns det dock flera exempel på lagstiftning som gör skillnad mellan svenska medborgare på basis av deras etniska tillhörighet. Ett sådant exempel är bestämmelsen om hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken.

Justitiekanslern har med anledning av en anmälan mot en insändare i tidningen "Mitt i Södermalm", som innehöll grovt nedsättande påståenden om s.k. ursvenskar, uttalat att syftet vid tillkomsten av straffstadgandet om hets mot folkgrupp var att tillförsäkra minoritetsgrupper av skilda sammansättningar och bekännare av olika trosuppfattningar ett rättsskydd. Det fallet att någon uttrycker kritik mot svenskar torde enligt Justitiekanslern dock inte ha varit avsett att träffas av straffstadgandet. Justitiekanslern ansåg att innehållet i insändaren inte kunde anses utgöra hets mot folkgrupp.

Att undanta en utpekad grupp ifrån det skydd som lagstiftningen om hets mot folkgrupp innebär anser jag vara ett oacceptabelt uttryck för diskriminering. Bestämmelsen bör därför ses över i syfte att säkerställa att även svenskar ska skyddas av lagen.

2. Hedersrelaterade brott, punkt 2 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 77 och

2012/13:So542 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 9,

bifaller delvis motionerna

2011/12:A378 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD) yrkande 6,

2012/13:Ju296 av Désirée Pethrus (KD) yrkande 2,

2012/13:Ju380 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 4,

2012/13:A291 av Sven-Olof Sällström och Julia Kronlid (båda SD) yrkande 5 och

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 29 och avslår motion

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 30.

Ställningstagande

Vi anser att det är dags att vi i Sverige erkänner brott som begåtts i hederns namn i den svenska lagstiftningen. Vid straffmätningen måste det därför göras tydligt att ett brott som har ett hedersmotiv ska bedömas allvarigare än andra brott. Av straffskärpningsgrunderna i dag framgår att det ska ses som försvårande om motivet till ett brott t.ex. varit att kränka någon på grund av ras, hudfärg eller etniskt ursprung. Vi menar att det bör införas en tydlig straffskärpningsgrund även för brott som har hedersrelaterade motiv. Polisen behöver också införa en brottskod som anger om brottet har anknytning till skam eller heder.

3. Användning av laserpekare, punkt 5 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motion

2012/13:Ju211 av Kent Ekeröth (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

De laserpekare i fickformat, där s.k. ”gröna lasrar” är mest kända, är mycket kraftiga och har egentligen bara ett enda användningsområde, nämligen att skada synen på människor eller djur. Andra svagare laserpekare uppfyller syftet att peka. Därför anser jag att det bör utredas om användning av sådana farliga laserpekare, med en effekt som kan skada människor, ska klassas som synnerligen grov misshandel.

Anledningen till att jag vill att användning av s.k. ”gröna lasrar” mot människor ska klassas som synnerligen grov misshandel är att skador på ögonen är bland det allvarligaste man kan drabbas av och något som får oerhört stora konsekvenser för resten av livet. Att med sådana laserpekare sikta mot andra människor har endast som syfte att skada någon annans syn och det kan och bör därmed inte annat än klassas som synnerligen grov misshandel. Genom en sådan avvägning blir risken och konsekvenserna mycket större för dem som tänker köpa, inneha eller använda sådana laserpekare.

4. Kriminalisera försök till olaga hot, punkt 6 (S, MP, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 24.

Ställningstagande

För att öka säkerheten när det gäller olika hot bör det övervägas om olaga hot ska kriminaliseras på försöksstadiet. Många hot kommer inte till den hotades kännedom, utan stannar t.ex. hos de säkerhetsansvariga. Om olaga hot kriminaliserades på försöksstadiet skulle polisen kunna agera oftare.

5. Hot och våld mot kulturarbetare, punkt 7 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Kr319 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 15 och 2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 17.

Ställningstagande

Yttrandefriheten är en av demokratins bärande pelare. I yttrandefriheten ingår rätten att fritt uttrycka sig i form, rörelse och bild. I takt med att polariseringen i samhället ökat under de senaste decennierna har tyvärr också hot mot konstnärer och försök att inskränka den konstnärliga friheten blivit vanligare. Jag vill se skärpta straff för den som genom hot och våld försöker inskränka yttrandefriheten och kväva den konstnärliga friheten. Jag förordar också framtagandet av en nationell handlingsplan i syfte att förebygga hot och våld mot kulturarbetare samt tydliga riktlinjer för hur institutioner och arbetsgivare bör agera vid en krissituation och tips om vart man kan vända sig för att få stöd och råd.

6. Effektivare penningtvättsbekämpning, punkt 10 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:Sk400 av Leif Jakobsson m.fl. (S) yrkande 1 och 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 28.

Ställningstagande

Det är viktigt att bekämpa drivkrafterna bakom grov organiserad brottslighet. Därför bör arbetet med att minska de kriminella vinsterna prioriteras. Vi vill se en effektivare bekämpning av penningtvätt. I mars 2012 lämnade Penningtvättsutredningen (SOU 2012:12) ett förslag som innebär att kriminaliseringen av penningtvätt görs mer ändamålsenlig och lättillgänglig. Bland annat föreslås att det straffbara området utvidgas och att det blir möjligt att döma till ansvar trots att ett specifikt förbrott inte är styrkt. Ett dispositionsförbud föreslås även för egendom. Vi menar att regeringen nu skyndsamt måste återkomma till riksdagen med ett förslag som innebär effektivare möjligheter att bekämpa penningtvätt. Dessutom måste sekretessformuleringar som hindrar Skatteverket att rapportera misstänkt penningtvätt ändras.

7. **Djurplågeri, punkt 13 (SD)**

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Ju313 av Björn Söder och Richard Jomshof (båda SD) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

I vår kriminalpolitik förespråkas skärpta straff för våldsbrottslingar där skydd av allmänheten är en orsak och upprättelse till offer och anhöriga är en annan. Flera av dagens max- och minimistraff överensstämmer inte med den allmänna rättsuppfattningen, vilket gör att de i flera fall bör ändras. I paritet med vår inställning till straff för våldsbrott mot människor ser vi det som befogat att även förespråka höjda max- och minimistraff för individer som väljer att våldföra sig på djur – såväl fysiskt som psykiskt. Det krävs en uppdatering av straffskalorna för att förtydliga brottens innebörd och betydelse samt för att sända ut skarpa signaler om hur allvarligt samhället ser på djurplågeribrott.

Den utredning som bl.a. haft till uppgift att föreslå en ny djurskyddslag (SOU 2011:75) föreslår också, liksom jag, att ett grovt brott mot djurskyddslagen införs. Förslaget utredningen ger på maxstraff för grovt djurplågeri är dock inte tillräckligt då det endast förordar fyra år för den nya brottsrubriceringen. Vi vill se ett betydligt högre maxstraff än så. Utöver detta bör det finnas en möjlighet att döma djurplågare för synnerligen grovt djurplågeri. Detta brott bör innefatta synnerligen råa och hänsynslösa gärningar och medföra ännu högre straff än för grovt djurplågeri. Då regeringen återkommer med lagförslag i ärendet bör det där tydliggöras att grovt djurplågeri och synnerligen grovt djurplågeri är förbehållet de tydligt sadistiska och hänsynslösa gärningarna med uppsåt. Dessutom bör det införas en möjlighet att utdöma straff för ringa djurplågeri.

8. **Åtgärder mot terrorism, punkt 14 (S)**

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 27.

Ställningstagande

Ett växande problem på senare år är att unga svenskar reser utomlands för att få träning och för att delta i illegala våldshandlingar. På det viset riskerar de att utgöra ett hot mot de länder de reser till. I de fall de återvänder till Sverige för de dessutom med sig kunskaper och kontakter som kan göra det lättare för dem själva eller andra att stödja terroristbrott. Vi anser att det är viktigt med ett aktivt arbete för att minska rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer.

För att motverka extremism, och i förlängningen även terrorism, måste vi arbeta med grundläggande värderingar tidigt. Det är ett uppdrag som ska omfatta hela samhället, allt ifrån skolan till föreningsliv och organisationer. Demokratiska principer och värderingar måste stötta i alla dess former. Avhopparverksamheter är ett viktigt verktyg för att bryta grupperingar där extrema åsikter finns.

Vi anser att regeringen måste förstärka insatserna på dessa områden.

9. Deltagande i kriminell organisation, punkt 15 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ju288 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkandena 1, 6 och 7.

Ställningstagande

En ny lag bör införas som kriminaliserar delaktighet i organiserad brottslighet, ett kriminellt nätverk eller en organisation, kallad deltagande i kriminell organisation (DIKO). Det centrala i vårt förslag handlar om att införa möjligheten att åtala och fälla en person utan att denna behöver bindas vid ett specifikt brott. I stället ska det, i fall av organiserad brottslighet, kunna räcka med att personen i fråga uppvisar ett kriminellt mönster av deltagande i en kriminell organisation eller ett kriminellt nätverk (DIKO-brott).

Lagstiftningen om förverkande är i dag alldeles för snäv. Tillgångar som är utbyte av en icke närmare specificerad brottslig verksamhet får endast förverkas om någon döms för ett brott för vilket är föreskrivet sex års fängelse eller för ett fåtal specificerade brott med endast en aning sänkt bevisbörda (36 kap. 1 b § brottsbalken).

När någon fälls för DIKO ska dennes samtliga tillgångar beslagtogs och undersökas. Om den dömde inte kan ge en kontrollerbar förklaring, styrkt med handlingar eller motsvarande, till hur tillgången förvärvats lagligt, kommer de beslagtagna tillgångarna att förverkas. Även tillgångar som är skrivna på någon annan, men som nyttjas av den dömde, ska sättas under samma kontroll. Om rätten finner det troligt att den som tillgångarna är skrivna på agerar s.k. målvakt åt den dömde ska tillgången förverkas. Även legala företag som har sitt ursprung från illegala pengar ska kunna förverkas.

10. Hot mot tjänsteman m.m., punkt 17 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2011/12:Ju205 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD), 2011/12:Ju221 av Thoralf Alfsson (SD) och 2012/13:Ju305 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD).

Ställningstagande

Av Säkerhetspolisens rapport ”Hot mot förtroendevalda” från 2008 framgår det att Sverigedemokraternas förtroendevalda utsätts för omfattande och systematiska hot från den autonoma miljön. Även våldsbrott förekommer. Hoten har lett till att flera förtroendevalda har lämnat sina politiska uppdrag.

Brottsförebyggande rådet (Brå) har på uppdrag av regeringen genomfört en utredning, Politikernas trygghetsundersökning (Brå 2012:14), där närmare 10 000 förtroendevalda politiker svarat på frågor om oro och utsatthet för hot, våld och trakasserier i samband med sitt uppdrag som politiker under 2011. Av undersökningen framgår bl.a. att nästan en av sex förtroendevalda uppger sig ha blivit utsatta för brott eller en liknande obehaglig händelse.

Även i andra rapporter, t.ex. från Sveriges Kommuner och Landsting, redovisas problemen med hot och våld mot förtroendevalda politiker. Utvecklingen är mycket oroande. Problemen gäller visserligen för alla förtroendevalda, men generellt sett är Sverigedemokraternas politiker mer utsatta. För Sverigedemokraternas del har situationen dessutom förvärrats sedan partiet kom in i riksdagen.

Ett led i att förbättra situationen skulle kunna vara att låta även förtroendevalda politiker omfattas av lagstiftningen om våld eller hot mot tjänsteman enligt 17 kap. 1 § brottsbalken. Denna straffbestämmelse omfattar i

dag endast tjänstemän med myndighetsutövande uppgifter, t.ex. poliser, tulltjänstemän, ordningsvakter och väktare. Högsta domstolen har beskrivit dessa som befattningshavare som utövar viktiga funktioner för det allmänna. Enligt praxis är hot eller våld mot tjänsteman ett s.k. artbrott, vilket innebär att påföljden som huvudregel ska bestämmas till fängelse.

I likhet med poliser, väktare och andra tjänstemän utövar våra förtroendevalda politiker viktiga funktioner för samhället. Deras uppgifter är centrala i det demokratiska systemet, och hot eller våld mot dessa måste anses vara minst lika allvarligt som hot eller våld mot tjänstemän. De förtroendevalda politikerna i kommunerna, landstingen och riksdagen bör därför omfattas av det extra skydd som 17 kap. 1 § brottsbalken ger.

11. Skärpt straff för återfall i rattfylleri, punkt 20 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 57.

Ställningstagande

Att köra bil onykt är att utsätta andra för livsfara. För dem som genom upprepade återfall i rattfylleri gång på gång riskerar andras liv måste det till kraftfulla åtgärder. Enbart längre straff är dock inte tillräckligt. Det krävs även ökade insatser för vård och behandling. Regeringen måste ta initiativ i dessa frågor så att liv kan räddas.

12. Särskilt vållandebrott vid rattfylleri m.m., punkt 21 (S, V)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 58 och

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 69.

Ställningstagande

För att understryka allvaret med att köra bil påverkad vill vi införa två nya brott vid rattfylleri: vållande till annans död vid fordonstrafik och vållande till kroppsskada eller sjukdom vid fordonstrafik.

13. Förverkande av fordon vid trafikbrott, punkt 25 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 60 och

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S) yrkande 70,

bifaller delvis motionerna

2011/12:Ju288 av Anders Hansson (M),

2011/12:Ju289 av Anders Hansson m.fl. (M),

2012/13:Ju275 av Thomas Finnborg (M),

2012/13:Ju300 av Christer Akej och Sten Bergheden (båda M) och

2012/13:Ju352 av Johnny Skalin (SD) samt

avslår motion

2012/13:Ju210 av Kent Ekeröth (SD).

Ställningstagande

Enligt 7 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott kan ett fordon som har använts vid brott enligt lagen förklaras förverkat. Det är t.ex. möjligt att beslagta bilen från en förare som har återfallit i rattfylleri.

Förutsättningen för ett förverkande är att det behövs för att förebygga fortsatt brottslighet och att det inte är oskäligt. Vid oskälighetsbedömningen tas det bl.a. hänsyn till bilens värde. Detta innebär i praktiken att en fordonsägare med en värdefull bil ofta får behålla den, medan en billigare bil kan bli beslagtagen och förverkad vid ett likvärdigt brott.

Att köra bil berusad är att riskera andras liv och hälsa oavsett bilens värde. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag till lagstiftning som gör det möjligt att beslagta fordon från alla återfallsrattfyllerister.

14. Kvarstad på fordon som använts vid trafikbrott, punkt 26 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:T429 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 22 och

2012/13:T477 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 39.

Ställningstagande

Många allvarliga trafikolyckor sker med förare som upprepade gånger har dömts för olovlig körning, rattfylleri eller att ha kört narkotikapåverkade. Inom yrkestrafiken kan det även gälla upprepade brott mot kör- och vilotidsregler. När ägaren eller föraren av ett fordon systematiskt begår allvarliga trafikbrott bör det bli lättare än i dag att förordna om kvarstad på fordonet. Även utlandsregistrerade fordon bör kunna beläggas med kvarstad i Sverige till dess att bötesbeloppet har säkrats.

15. Dagsböter för hastighetsöverträdelser, punkt 27 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju406 av David Lång och Tony Wiklander (båda SD) yrkande 1 och

2012/13:T478 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 1.

Ställningstagande

I Sverige har vi fasta bötesbelopp för trafikförseelser som exempelvis hastighetsöverträdelse eller att köra mot rött ljus. Detta innebär att straffet i praktiken blir mer kännbart för den som är mindre bemedlad än för den välbeställda. För en förare med tillräckligt god ekonomi har bötesstraffet inte någon avskräckande effekt.

För att straffen för trafikförseelser ska bli kännbara för alla bör bötesbeloppen fastställas på grundval av trafikbrottslingens inkomst. Ett sådant system finns redan bl.a. i Finland. I Sverige skulle detta t.ex. kunna upp-

nås om man införde dagsböter även för trafikförseelser. Den lägsta bötesnivån bör i ett sådant system motsvara dagens nivåer. Regeringen bör återkomma till riksdagen med ett förslag som tillgodoser detta.

16. Påföljd för innehav av kat, punkt 28 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju383 av Lars Isovaara m.fl. (SD),

2011/12:Ju410 av Carina Herrstedt (SD) och

2012/13:Ju226 av Carina Herrstedt (SD) samt

bifaller delvis motionerna

2011/12:Ju223 av Åsa Lindestam (S) och

2011/12:Ju357 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M).

Ställningstagande

Kat är narkotikaklassat i Sverige sedan 1989, men smuglingen av drogen har ökat markant på senare år. Enligt uppgift har den ökande användningen av kat i Europa lett till att etiopiska bönder har gått från att odla kaffe ("det svarta guldet") till att odla kat ("det gröna guldet").

I Sverige leder katmissbruket till svåra integrationsproblem inom vissa befolkningsgrupper. Missbruket är betydligt vanligare bland vuxna män än bland vuxna kvinnor, och det leder ofta till misär för hela familjen. I Rinkeby-Kista har den första beroendemottagningen för användare av kat öppnat.

Eftersom kat inte anses lika farligt som annan narkotika krävs det mycket stora mängder för att nå upp till rubriceringen grov narkotikasmuggling och grovt narkotikabrott. Brottspåföljderna i fråga om kat motsvarar således inte det arbete som polisen måste lägga ned i tid och spaningsresurser. Därför är detta arbete lågprioriterat.

Inställningen mot kat måste skärpas. Tullen och polisen måste få ökade befogenheter att stoppa smuglingen av kat.

Enligt min mening bör gränsen för grov narkotikasmuggling av kat sänkas till 50 kilo. Vidare bör gränsen för grovt narkotikabrott i samband med innehav av kat sänkas till 20 kilo.

17. Avskaffa preskriptionstiderna för grova vålds- och sexualbrott, punkt 31 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 31 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 8 och

2012/13:Ju264 av Kent Ekeröth (SD).

Ställningstagande

Det allmänna ska kunna garantera rättstrygghet för dem som utsätts för allvarlig brottslighet. Preskriptionstiden bör därför avskaffas för grova vålds- och sexualbrott.

Enligt de nuvarande reglerna är t.ex. preskriptionstiden för både våldtäkt och grov misshandel tio år. En grov misshandel eller en våldtäkt kan ge permanenta skador såväl fysiskt som psykiskt, och det är inte rimligt att en gärningsman som har utsatt någon för ett sådant allvarligt lidande ska kunna vänta ut rättssystemet. Det är djupt omoraliskt att en brottsling ska kunna gå fri bara för att samhället har misslyckats med att få tag i honom eller henne. Den nuvarande lagstiftningen står i detta avseende mer på brottslingens sida än på offrets.

Straff handlar bl.a. om att människor ska känna och veta att samhället gör sin moraliska plikt och straffar dem som begår brott. Brottsoffren och deras anhöriga är de viktigaste i detta avseende. Att det har råkat gå tio år sedan en våldtäkt gör inte att offret och de anhöriga nödvändigtvis har ett mindre intresse av att se gärningsmannen dömd. Det är också en viktig signal till både brottslingarna och allmänheten att samhället aldrig "glömmar bort" ett grovt brott. Att det med tiden kan vara svårare att bevisa ett brott är i sig inte ett argument för preskription. Saken får givetvis prövas i sedvanlig ordning, och om bevisningen inte håller ska den tilltalade gå fri.

Jag anser att de värsta brotten mot en person, dvs. grova vålds- eller sexualbrott, som kan ge permanenta fysiska och psykiska skador, aldrig bör preskriberas. Regeringen bör snarast återkomma till riksdagen med ett lagförslag som tar bort åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för sådana brott.

18. Översyn av straffskalor, punkt 33 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 33 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:Ju391 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD) yrkande 1,

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD) yrkande 9 och

2012/13:Ju259 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD) yrkande 1.

Ställningstagande

I Sverige tillämpas vid flerfaldig brottslighet principen om gemensamt straff. Detta innebär att domstolen bestämmer en gemensam påföljd för alla brott som den tilltalade döms för. Den som har en kriminell livsstil åtnjuter således ett generöst rabattsystem. Ju fler brott en person begår, desto lindrigare påföljd för varje efterkommande brott. Även om det moraliskt sett kan vara fel att ge ”rabatt” på andra människors lidande finns det i vissa fall en poäng med att inte rakt av tillämpa det som kallas kumulationsprincipen, dvs. att addera straffskalorna för varje brott. Det beror på att det rent teoretiskt t.ex. skulle kunna innebära att en person som snattat flera gånger får ett högre straff än en person som har begått ett mord. I vissa fall finns det emellertid skäl att tillämpa kumulationsprincipen, t.ex. då en person har begått flera grova våldsbrott.

När fängelse ska bestämmas som påföljd för flera brott gäller i dag enligt 26 kap. 2 § brottsbalken en särskild straffskala. Straffet får, med ett visst tillägg, inte överstiga det svåraste av de högsta straff som kan följa på brotten. Tillägget är lägst ett år och högst fyra år beroende på hur allvarlig brottsligheten är (26 kap. 2 § 1–3 brottsbalken).

Jag anser att strafftilläggen i 26 kap. 2 § 1–3 brottsbalken bör höjas. Det bör dessutom bli obligatoriskt med ett minimitillägg.

Förslagsvis ska de lindrigaste brotten (punkt 1) ha ett minimitillägg på sex månader och ett maxtillägg på två år, de näst allvarligaste brotten (punkt 2) ett minimitillägg på ett år och ett maxtillägg på fyra år och de allvarligaste brotten (punkt 3) ett minimitillägg på två år och ett maxtillägg på åtta år.

Genom minimitilläggen säkerställs det att alla gärningsmän som har begått flera brott verkligen får ett förlängt straff. De utökade maxtilläggen ger samhället en möjlighet att i större grad beakta att en person har begått flera brott, vilket är något som borde påverka straffet mer än vad det gör i dag.

Regeringen bör låta utreda detta.

19. Återfall i brott efter livstidsstraff, punkt 34 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 34 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ju208 av Kent Ekeröth (SD).

Ställningstagande

En person som har dömts till livstids fängelse kan få ett tidsbestämt straff och därefter bli villkorligt frigiven. Under 2011 begick en tidigare livstidsdömd man ett flertal nya brott under sin villkorliga frigivning, bl.a. en grov våldtäkt mot barn. Före barnvåldtäkten hade han bl.a. dömts till ett kort fängelsestraff för narkotikabrott.

Jag anser att det är ett grovt systemfel när en livstidsdömd brottsling kan friges villkorligt och begå nya allvarliga brott under prövotiden utan att återgå till livstidsstraff. Personer som har dömts till livstidsstraff, och som under prövotiden återfaller i brottslighet som ger fängelse, bör alltid återgå till det tidigare livstidsstraffet utöver det nya straffet. Samtidigt bör även de tidigare farlighetsbedömningarna och tidsbestämningarna av fängelsestraffet upphävas.

Om systemfelet hade åtgärdats tidigare hade den ovannämnda livstidsdömda mannen fått återgå till sitt livstidsstraff redan då han dömdes för narkotikabrottet. Ett barn hade därmed räddats från att bli våldtaget.

Samhället måste skyddas från grova brottslingar som har frigetts villkorligt på grundval av farlighetsbedömningar som senare visar sig vara felaktiga.

20. Användning av otillåtna utredningsmetoder i vissa fall, punkt 35 (SD)

av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 35 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ju218 av Kent Ekeröth (SD).

Ställningstagande

I oktober 2005 anmäldes en kvinna i Motala försvunnen. Ett brott misstänktes ligga bakom försvinnandet, men någon kropp återfanns inte och förundersökningen lades ned. Polisen misstänkte en viss person. Denne anhölls men släpptes i avsaknad av bevis.

Under 2010 vände sig polisen till Rikskriminalpolisen för att få hjälp med detta s.k. cold case. Genom en framgångsrik s.k. infiltration lurades den tidigare anhållna personen att avslöja var den försvunna kvinnans kropp fanns. Samma person dömdes sedermera av tingsrätten till tio års fängelse för mord. Domen överklagades till hovrätten, som sänkte straffet till sju års fängelse. Skälet till straffsänkningen var att mördarens rätt till en rättvis rättegång ansågs ha kränkts genom polisens otillåtna utredningsmetoder.

Jag anser inte att detta stämmer överens med den allmänna rättsuppfattningen. Att bevisning har framkommit genom otillåtna utredningsmetoder bör inte påverka påföljden. Utredningsmetoderna gör i sig inte brottet mindre svårt, och brottet ska därför rendera ett lika svårt straff oavsett hur bevisningen har framkommit.

Otillåtna utredningsmetoder bör i stället behandlas och utredas som ett separat ärende. Det kan t.ex. ske i en polisiär internutredning om tjänstefel eller på annat lämpligt sätt.

21. Begående av brott i samband med störande av allmän ordning, punkt 37 (SD) av Björn Söder (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 37 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Ju369 av Kent Ekeröth (SD).

Ställningstagande

Vi lever i dag i en mer globaliserad värld än förr. Det är en värld där kontakter, hinder, restider och resekostnader mellan länder har minskat avsevärt. Vid sidan av de många fördelarna denna utveckling har medfört finns det också många nackdelar. En nackdel är att stora evenemang på kort tid kan samla hitresta demonstranter från övriga Europa och hela världen för den delen.

En värld i förändring kräver också förändrad lagstiftning. Danmark ligger steget före Sverige och införde 2009 den s.k. lymmellagstiftningen inför det stora klimatmötet COP 15 i Köpenhamn. Till skillnad från i

Sverige ses det i Danmark numera som en försvårande omständighet att ha begått ett brott under eller omedelbart efter en allvarlig störning av den allmänna ordningen.

Det är hög tid att även Sverige uppdaterar sin lagstiftning. Urartade demonstrationer och kravaller innebär inte bara stora kostnader för privatpersoner, företag och staten i form av förstörd egendom, de innebär också fara för liv och säkerhet. Vid sådana situationer är det sällan några enskilda personer som bär ansvaret utan ett stort antal personer som genom enskilda gärningar bidrar till och bildar ett farligt kaotiskt och laglöst tillstånd.

Sådana händelser då polisens resurser är upptagna är också ett ypperligt tillfälle för yrkeskriminella att passa på att begå brott på andra platser där polisens tillsyn för tillfället är försvagad. För att möta de utmaningar som redogjorts för ovan anser jag att vi bör följa Danmarks exempel och tillägga en ny försvårande omständighet till brottsbalkens 29 kap. 2 §. Med denna ska det ses som försvårande att begå ett brott under, eller omedelbart efter, en allvarlig störning av den allmänna ordningen.

22. Barnmisshandelsbrott, punkt 39 (S)

av Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 39 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna 2011/12:Ju330 av Carina Ohlsson m.fl. (S) och 2012/13:Ju379 av Carina Ohlsson m.fl. (S) yrkande 1 och avslår motion 2011/12:Ju236 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S).

Ställningstagande

För att utredningar om barnmisshandel ska bli effektivare är det viktigt att det finns riktlinjer för barns medverkan i rättsprocessen. Som det är nu efterfrågas ibland barns medverkan och ibland inte. Om så sker eller inte beror mer på juristernas inställning än barnets möjligheter. Vi anser att det är viktigt att barnet, i enlighet med barnkonventionens bestämmelser och i en omfattning som är lämplig med hänsyn till dess ålder och mognad, får komma till tals i rättsprocesser.

Särskilda yttranden

1. Stöldanmälan av uthyrda fordon, punkt 9 (S)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S) anför:

Vi tycker att problemet med uthyrda fordon som inte lämnas tillbaka till uthyraren är allvarligt. Det är därför av intresse att undersöka i vilken omfattning det förekommer att bilar inte återlämnas efter hyrestidens utgång och om det kan finnas kopplingar till den organiserade brottsligheten. Då justitieministern uttalat att hon kommer att följa frågan noga avstår vi dock från att nu reservera oss till förmån för motion 2011/12: Ju242. Vi kommer att följa frågan och förbehåller oss rätten att återkomma.

2. Eftersupning, punkt 23 (S, MP, V)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V) och Mattias Jonsson (S) anför:

Riksdagen gav den 30 mars 2011 (prop. 2010/11:47, bet. 2010/11:SoU8, rskr. 2010/11:ö) regeringen till känna att den skulle återkomma till riksdagen med ett förslag till kriminalisering av eftersupning. Justitieministern har gett en utredare i uppdrag att biträda departementet med att överväga den efterfrågade lagstiftningen. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2013. Mot denna bakgrund avstår vi från att reservera oss till förmån för de motioner som efterfrågar en kriminalisering av eftersupning. Vi kommer dock att följa frågan noga och förbehåller oss rätten att återkomma om regeringen inte följer riksdagens tillkännagivande.

3. Avskaffa preskriptionstiden för grovt våld och övergrepp mot barn, punkt 30 (S)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S) och Mattias Jonsson (S) anför:

Vi anser att det vore önskvärt att preskriptionstiden avskaffas alternativt förlängs för såväl grövre våldsbrott som riktar sig mot barn som sexualbrott mot barn. Vi konstaterar dock att det pågår ett arbete som innebär förlängda preskriptionstider för de flesta sexualbrotten mot barn. Arbetet har inletts med anledning av Sexualbrottsutredningens förslag i SOU 2010:71 och genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/93/EU om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi. Vi avstår därför från att reservera oss till förmån för motion 2011/12:Ju225 (S).

4. Motioner som bereds förenklat (S, MP, SD, V)

Morgan Johansson (S), Kerstin Haglö (S), Christer Adelsbo (S), Elin Lundgren (S), Arhe Hamednaca (S), Maria Ferm (MP), Lena Olsson (V), Mattias Jonsson (S) och Björn Söder (SD) anför:

Utskottet har efter förenklad motionsberedning avstyrkt vissa motionsförslag. Då det gäller dessa förslag hänvisar vi till de ställningstaganden som gjorts av företrädare för våra respektive partier i motsvarande frågor i betänkandena 2010/11:JuU8 och 2012/13:JuU2. Vi vidhåller de synpunkter som förts fram där, men avstår från att på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:Ju205 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att folkvalda politiker ska omfattas av det skydd som anges i 17 kap. brottsbalken om brott mot allmän verksamhet.

2011/12:Ju210 av Eva Flyborg (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om direkt bötfällning vid lagöverträdelse av yrkesförare.

2011/12:Ju221 av Thoralf Alfsson (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa samma lagstiftning för hot och våld mot förtroendevalda politiker som för tjänstemän enligt 17 kap. 1 § brottsbalken.

2011/12:Ju223 av Åsa Lindestam (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränsen för vilken mängd innehav av kat som ska betecknas som grovt narkotikabrott.

2011/12:Ju225 av Hillevi Larsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa preskriptionstiden för grovt våld och övergrepp mot barn.

2011/12:Ju235 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tvångsäktenskap.

2011/12:Ju236 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skyddstillsyn eller vård också bör kunna utdömas då ett barnmisshandelsbrott inte betraktas som grovt.

2011/12:Ju238 av Olle Thorell (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa minimistraff.

2011/12:Ju240 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att stärka lagstiftningen vid trafikbrott i samband med olovlig körning.

2011/12:Ju242 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra i gällande lagstiftning för att göra det möjligt att stöldanmäla uthyrda fordon.

2011/12:Ju246 av Göran Montan (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa solidariskt straffansvar.

2011/12:Ju251 av Gustav Nilsson (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av straffskalan och tillämpningen av densamma för den typ av brott som omnämns i motionen.

2011/12:Ju256 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om högre straff samt kraftfullare brottsrubricering för utpressning.

2011/12:Ju259 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förhindrande av räddningsinsats i syfte att stävja våldet mot räddningspersonal, t.ex. poliser, brandmän och ambulanspersonal.

2011/12:Ju284 av Louise Malmström och Johan Löfstrand (båda S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över straffpåföljden vid övergrepp i rättssak.

2011/12:Ju288 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att utvidga polisens beslagtaganderätt vid brottet olovlig körning.

2011/12:Ju289 av Anders Hansson m.fl. (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att utvidga polisens beslagtaganderätt för att förhindra streeetracing.

2011/12:Ju290 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att göra en översyn av straffskalan för narkotikabrott i syfte att ha möjlighet att ge de intagna vård under en längre tid.

2011/12:Ju291 av Per Bill (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om effektivare medel för att stoppa rattfylleri och återfall i rattfylleri.

2011/12:Ju300 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fortsatt översyn av straffmätning och straffskalar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strängare straff för olaga hot.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om strängare straff för utpressning.

2011/12:Ju301 av Andreas Norlén (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om straffrättsliga åtgärder mot identitetskapningar.

2011/12:Ju303 av Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av misshandelsbrottet, 3 kap. 5 § brottsbalken, och om en översyn av brottet vållande till kroppsskada eller sjukdom, 3 kap. 8 § brottsbalken.

2011/12:Ju311 av Annika Qarlsson (C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tvångsäktenskap och medhjälp till tvångsäktenskap ska kriminaliseras.

2011/12:Ju330 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om straffvärdet och olika straff för barnmisshandel samt praxis när det gäller barns möjlighet att medverka i rättsprocessen.

2011/12:Ju339 av Marianne Berg m.fl. (V):

1. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning som innebär att en särskild brottsrubricering gör det straffbart för föräldrar att gifta bort minderåriga barn.

2011/12:Ju345 av Lena Asplund (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om handlares rätt att avvisa notoriska snattare.

2011/12:Ju347 av Jennie Nilsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av gränsöverskridande åtgärder för att bekämpa organiserad brottslighet och människohandel.

2011/12:Ju357 av Marietta de Pourbaix-Lundin (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över gränsen för vilken mängd innehav av kat som ska betecknas som grovt narkotikabrott.

2011/12:Ju359 av Morgan Johansson m.fl. (S):

57. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om återfall i rattfylleri.
58. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa nya brott mot rattfylleri – vållande till annans död vid fordonstrafik och vållande till kroppsskada eller sjukdom vid fordonstrafik.
59. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en lag mot eftersupning.
60. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förverkande av fordon.
66. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kriminalisera barn- och tvångsåktenskap.

2011/12:Ju361 av Mikael Damberg (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en lagändring som innebär att en särskild brottsrubricering gör det straffbart för föräldrar att arrangera äktenskap för minderåriga barn.

2011/12:Ju365 av Otto von Arnold (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en lag om skyldigheten att bistå den som är nödställd.

2011/12:Ju366 av Otto von Arnold (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvidgad hatbrottslagstiftning.

2011/12:Ju369 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen begär att regeringen lämnar förslag till skärpning av lagen om straff för vissa trafikbrott i enlighet med vad som anförs i motionen.

2011/12:Ju373 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över tillämpningen av straffskalan för vissa brott mot viss näringsverksamhet.

2011/12:Ju378 av Hans Ekström m.fl. (S):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att straffskärpningsbestämmelsen i brottsbalken för hbt-brott även inkluderar transpersoner.

2011/12:Ju383 av Lars Isovaara m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skärpt lagstiftning mot kat-smuggling.

2011/12:Ju387 av Mattias Karlsson och Jonas Åkerlund (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över bestämmelsen om hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken (1962:700) med syfte att säkerställa att även svenskar skyddas av lagen.

2011/12:Ju388 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skärpa straffen, framför allt gällande minivåerna, för våldsbrott som t.ex. mord, dråp, våldtäkt, grov våldtäkt, misshandel, grov misshandel, synnerligen grov misshandel och annan jämförlig brottslighet samt rån, narkotikabrott, inbrott och stöld.

2011/12:Ju389 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i brottsbalken införa livstidsstraff utan möjlighet till benådning, tidsbestämning eller oöverskådad permission.

2011/12:Ju391 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka tilläggsstraffskalan vid flerfaldig brottslighet.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utdöma maxstraff när en person begått tre eller fler våldsbrott, sexualbrott eller narkotikabrott eller en kombination därav.

2011/12:Ju406 av David Lång och Tony Wiklander (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bötesbeloppen för trafikförseelser delvis ska baseras på den bötfälldes inkomst.

2011/12:Ju410 av Carina Herrstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränsen för vilken mängd innehav av kat som ska betecknas som grovt narkotikabrott.

2011/12:Ju411 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i brottsbalken införa livstidsstraff utan möjlighet till benådning, tidsbestämning eller oövervakad permission.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa straffskärpningar, framför allt gällande miniminivåerna, för våldsbrott.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ta bort åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för grova våldsbrott.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka tilläggsstraffskalan vid flerfaldig brottslighet.

2011/12:So326 av Andreas Carlson (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att göra det brottsligt att uppmåna andra att begå självmord.

2011/12:So648 av Mattias Karlsson och Per Ramhorn (båda SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att förbjuda uppmuntran till suicid.

2011/12:Kr201 av Anita Brodén (FP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att särskilt utreda hur vållandebrottet kan prövas vid självmordshets på internet.

2011/12:Kr319 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att försvara den konstnärliga friheten.

2011/12:T429 av Anders Ygeman m.fl. (S):

22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade möjligheter att hålla fordon i kvarstad.

2011/12:A378 av Sven-Olof Sällström m.fl. (SD):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skärpning av straffen för dem som gör sig skyldiga till hedersrelaterad brottslighet.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Sk400 av Leif Jakobsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med förslag till lagstiftning om effektivare penningtvättsbekämpning.

2012/13:Ju208 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att personer som är dömda till livstids fängelse och som återfaller i fängelsebelagd brottslighet under prövotid vid villkorlig frigivning alltid bör återgå till tidigare livstidsstraff samt att tidigare tidsbestämningar och farlighetsbedömningar som lett till frigivningen upphävs.

2012/13:Ju210 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att trafikbrottslagen ska ändras så att trafiksäkerheten väger mycket tyngre än i dag vid bedömning om ett fordonsförverkande ska anses skäligt i förhållande till fordonets värde och gärningsmannens ekonomiska situation.

2012/13:Ju211 av Kent Ekeröth (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ska utredas om bestående skador på andra människor, som har orsakats av lättburna lasrar, ska kunna klassas som synnerligen grov misshandel samt om innehav av sådana lasrar ska kunna klassas som försök till synnerligen grov misshandel.

2012/13:Ju216 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utvisning till men för den tilltalade inte längre ska beaktas vid straffmätning.

2012/13:Ju218 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säker bevisning, där skuldfrågan står klar och som tillkommit genom otillåtna eller kränkande utredningsmetoder, ska ge samma straffpåföljd som om bevisningen tillkommit genom tillåtna utredningsmetoder.

2012/13:Ju226 av Carina Herrstedt (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gränsen för hur stort innehav av kat som ska betecknas som grovt narkotikabrott.

2012/13:Ju243 av Mathias Sundin (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör bli brottsligt att låta barn bevittna våld.

2012/13:Ju258 av Kent Ekeröth m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i brottsbalken införa livstidsstraff utan möjlighet till benådning, tidsbestämning eller oövervakad permission.

2012/13:Ju259 av Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka tilläggsstraffskalan vid flerfaldig brottslighet och i vissa fall applicera kumulationsprincipen.

2012/13:Ju264 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen snarast ska återkomma med ett lagförslag som tar bort åtalspreskription, påföljdspreskription och absolut preskription för grova vålds- och sexualbrott.

2012/13:Ju265 av Billy Gustafsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ett åtgärdsprogram mot organiserad brottslighet med bred förankring i riksdagen och om att utreda möjligheten till förbud mot kriminella gäng.

2012/13:Ju272 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att införa solidariskt straffansvar för firmatecknare, styrelseledamöter och verkställande ledning i de företag, organisationer och myndigheter där staten är ägare eller där andra påverkansformer är tillgängliga.

2012/13:Ju275 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att se över relevanta lagrum.

2012/13:Ju277 av Metin Ataseven (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga möjligheten att se över straffen för utpressning.

2012/13:Ju283 av Clas-Göran Carlsson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om bötfällning av utländska yrkesförare på plats.

2012/13:Ju288 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en ny lag om deltagande i kriminell organisation (DIKO).
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur en domstol vid DIKO-brott ska ha möjlighet att åtala och fälla en person utan att denna behöver bindas vid ett specifikt brott.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utvidgat förverkande vid DIKO-brott.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nolltolerans mot övergrepp i rättssak.

2012/13:Ju296 av Désirée Pethrus (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att inkomma med förslag till lagändringar i enlighet med vad som anförs i utredningen Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap (SOU 2012:35).
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för införandet av hårdare straffskalor för alla former av våld och förtryck med hedersförtecken.

2012/13:Ju300 av Christer Ake och Sten Bergheden (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga ökade befogenheter för polisen att beslagta fordon som använts vid brott.

2012/13:Ju302 av Henrik Ripa (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att se över straffsatserna för smuggling av cigaretter.

2012/13:Ju305 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att folkvalda politiker ska omfattas av det skydd som anges i brottsbalken 17 kap. om brott mot allmän verksamhet.

2012/13:Ju308 av Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag som ska resultera i strängare straff för vålds-, sexual- och narkotikabrott samt tillgreppsbrott.

2012/13:Ju313 av Björn Söder och Richard Jomshof (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa en möjlighet att utdöma straff för ringa djurplågeri.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa brottet grovt djurplågeri.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa möjligheten att utdöma straff för synnerligen grovt djurplågeri.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att höja maximi- och minimistraffen för djurplågeri.

2012/13:Ju315 av Eliza Roszkowska Öberg (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheten till straffskärpningar vid bostadsinbrott och häleri.

2012/13:Ju316 av Susanna Haby (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att införa en brottsrubricering där samtliga inblandade kan bli dömda för medhjälp, t.ex. vid mord och att överväga att införa en egen straffsats för denna typ av brott som begås kollektivt.

2012/13:Ju318 av Maria Abrahamsson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga ett tydliggörande av att med "barn" i brottsbalkens mening avses verkliga barn och inte tecknade figurer.

2012/13:Ju326 av Gustav Nilsson (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra en översyn av straffskalan och tillämpningen av densamma för den typ av brott som omnämns i motionen.

2012/13:Ju337 av Johan Hultberg (M):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att överväga att se över straffskalan avseende brott kopplade till djurrättsaktivism.

2012/13:Ju344 av Eva-Lena Jansson och Matilda Ernkrans (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det möjligt för polisen att bötesfälla direkt alternativt belägga fordon med kvarstad.

2012/13:Ju352 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upprätta mycket höga bötesbelopp samt att låta polisen beslagta och med vissa restriktioner (tillsammans med den lagförde) kunna fatta beslut om att förstöra fordon vars ägare framfört fordonen utan körkort och/eller trafikförsäkring.

2012/13:Ju369 av Kent Ekeröth (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det vid bestämning av påföljd ska ses som försvårande att ha begått ett brott under, eller omedelbart efter, en allvarlig störning av den allmänna ordningen.

2012/13:Ju373 av Morgan Johansson m.fl. (S):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över om olaga hot ska kriminaliseras på försöksstadiet.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förstärka insatserna för att motverka rekryteringsmöjligheterna till extremistiska organisationer och stödja avhopparverksamhet.

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma snarast med en lagstiftning om en effektivare penningtvättsbekämpning.
69. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa två nya straffbestämmelser – vållande till annans död vid fordonstrafik och vållande till kroppsskada eller sjukdom vid fordonstrafik.
70. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade möjligheter att förverka fordon från rattfyllerister.
75. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kriminalisering av barnäktenskap där någon är under 18 år.
76. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en kriminalisering av tvångsäktenskap.
77. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att brott som har hedersmotiv ska bedömas allvarligare.
81. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förstärka hetslagstiftningen när det gäller könsidentitet och könsuttryck samt att dessa brott även ska ses som en försvårande omständighet enligt straffskärpningsregeln i 29 kap. 2 §.

2012/13:Ju378 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att återinföra det personliga ansvaret för offentliganställda vid grova tjänstefel i samband med myndighetsutövning.

2012/13:Ju379 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om straffvärdet och olika straff för barnmisshandel samt praxis när det gäller barns möjlighet att medverka i rättsprocessen.

2012/13:Ju380 av Carina Ohlsson m.fl. (S):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnäktenskap och tvångsäktenskap bör kriminaliseras.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstiftningen omedelbart bör ses över i syfte att utreda om hedersrelaterade brott bör införas i brottsbalken i syfte att kunna bedöma brottet som en försvårande omständighet och att rubriceringen då blir grovt brott.

2012/13:Ju397 av Mattias Karlsson och Erik Almqvist (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över bestämmelsen om hets mot folkgrupp i 16 kap. 8 § brottsbalken (1962:700) med syftet att säkerställa att även svenskar skyddas av lagen.

2012/13:Ju399 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över tillämpningen av straffskalan för vissa brott mot viss näringsverksamhet.

2012/13:C387 av Carina Herrstedt m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tvångsåktenskap ska motverkas och kriminaliseras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att barnåktenskap ska motverkas och kriminaliseras.

2012/13:So279 av Lars-Axel Nordell (KD):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att lagstifta kring s.k. eftersupning enligt norsk modell.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förekomsten av rabatter i påföljdssystemet.

2012/13:So359 av Désirée Pethrus (KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att förlänga preskriptionstiden för könsstympningsbrott.

2012/13:So542 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa motivet skam eller heder som försvårande omständighet vid brott.

2012/13:So576 av Per Ramhorn (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att förbjuda uppmuntran till suicid.

2012/13:Kr257 av Anita Brodén (FP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att särskilt utreda hur vållandebrötet kan prövas genom en ny lagbestämmelse som reglerar den form av brottslig gärning som självmordshets på internet innebär.

2012/13:Kr296 av Jimmie Åkesson m.fl. (SD):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om insatser för att försvara den konstnärliga friheten.

2012/13:T233 av Penilla Gunther och Irene Oskarsson (båda KD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge polisen behörighet att utfärda böter direkt i anslutning till att ett ekipage ertappats med att ha överträtt reglerna för tung fordonstrafik.

2012/13:T477 av Anders Ygeman m.fl. (S):

39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om införande av möjligheter att hålla fordon i kvarstad.

2012/13:T478 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att bötesbeloppen för trafikförseelser delvis ska baseras på den bötfälldes inkomst.

2012/13:A291 av Sven-Olof Sällström och Julia Kronlid (båda SD):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en skärpning av straffen för dem som gör sig skyldiga till hedersrelaterad brottslighet.

2012/13:A394 av Carina Herrstedt m.fl. (SD):

15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kriminalisering av utfärdandet eller underlåtandet av tvångs- och barnäktenskap liksom motsvarande äktenskapsliknande förbindelser.

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kraftiga skärpningar av de straff som utdelas för all form av hedersrelaterad brottslighet.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda eventuella lagändringar som möjliggör att även de som underblåser hedersrelaterat förtryck men inte själva utför våldshandlingar kan ställas till svars.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 40

Motion	Motionärer	Yrkanden
40. Motioner som bereds förenklat		
2011/12:Ju210	Eva Flyborg (FP)	
2011/12:Ju235	Teres Lindberg (S)	
2011/12:Ju238	Olle Thorell (S)	
2011/12:Ju251	Gustav Nilsson (M)	1
2011/12:Ju259	Anders Hansson (M)	
2011/12:Ju284	Louise Malmström och Johan Löfstrand (båda S)	1
2011/12:Ju291	Per Bill (M)	
2011/12:Ju300	Andreas Norlén och Finn Bengtsson (båda M)	1 och 2
2011/12:Ju311	Annika Qarlsson (C)	1
2011/12:Ju339	Marianne Berg m.fl. (V)	1
2011/12:Ju345	Lena Asplund (M)	
2011/12:Ju347	Jennie Nilsson (S)	
2011/12:Ju359	Morgan Johansson m.fl. (S)	66
2011/12:Ju361	Mikael Damberg (S)	
2011/12:Ju365	Otto von Arnold (KD)	
2011/12:Ju366	Otto von Arnold (KD)	
2011/12:Ju373	Cecilia Widegren (M)	1
2011/12:Ju378	Hans Ekström m.fl. (S)	4
2011/12:Ju388	Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD)	1
2011/12:Ju389	Kent Ekeröth m.fl. (SD)	
2011/12:Ju391	Kent Ekeröth och Lars Isovaara (båda SD)	2
2011/12:Ju411	Jimmie Åkesson m.fl. (SD)	5 och 6
2011/12:So326	Andreas Carlsson (KD)	2
2011/12:So648	Mattias Karlsson och Per Ramhorn (båda SD)	2
2011/12:Kr201	Anita Brodén (FP)	3
2012/13:Ju258	Kent Ekeröth m.fl. (SD)	
2012/13:Ju283	Clas-Göran Carlsson m.fl. (S)	
2012/13:Ju288	Jimmie Åkesson m.fl. (SD)	11
2012/13:Ju296	Désirée Pethrus (KD)	1
2012/13:Ju302	Henrik Ripa (M)	
2012/13:Ju308	Kent Ekeröth och Björn Söder (båda SD)	1
2012/13:Ju326	Gustav Nilsson (M)	1
2012/13:Ju337	Johan Hultberg (M)	3
2012/13:Ju344	Eva-Lena Jansson och Matilda Ernkrans (båda S)	
2012/13:Ju373	Morgan Johansson m.fl. (S)	75, 76 och 81
2012/13:Ju380	Carina Ohlsson m.fl. (S)	3
2012/13:Ju399	Cecilia Widegren (M)	1
2012/13:C387	Carina Herrstedt m.fl. (SD)	1 och 2
2012/13:So279	Lars-Axel Nordell (KD)	11
2012/13:So576	Per Ramhorn (SD)	2

Motion	Motionärer	Yrkanden
2012/13:Kr257	Anita Brodén (FP)	3
2012/13:T233	Penilla Gunther och Irene Oskarsson (båda KD)	2
2012/13:A394	Carina Herrstedt m.fl. (SD)	15